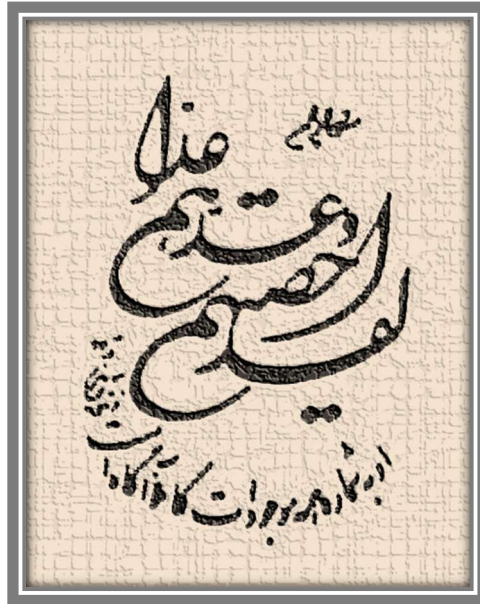

وضعیت نیروی کار استان تهران در سالهای ۹۴-۱۳۹۱

❑ اختلاف در سرجمعها به علت سراسر است کردن ارقام است.

❑ محاسبه نسبتها و شاخصها قبل از سراسر است کردن ارقام صورت گرفته است.

سازمان برنامه و بودجه استان تهران - معاونت آمار و اطلاعات

- وضعیت نیروی کار استان تهران در سالهای ۹۴-۱۳۹۱ ☐
- تاریخ انتشار: تابستان ۱۳۹۵ ☐
- نظارت کلی بر فرآیند تهیه و تولید: مسعود افشین - گیتی مرتضائیان آبکنار ☐
- تهیه کننده: حمید رضا قاسمی موقر ☐
- طراحی جلد: حمید رضا قاسمی موقر ☐

تهران، خیابان شهید بهشتی، نبش میر عماد، شماره ۱۶ ☐

تلفن ۸۵۳۰۱۸۲۹ ☐

دورنگار: ۸۵۳۵۱۸۴۷ ☐

فهرست

صفحه	بخش
۱	پیشگفتار.....
۲	مقدمه.....
۳	تعاریف.....
۵	شاخص.....
۷	نرخ مشارکت اقتصادی و تغییرات آن.....
۱۶	نرخ بیکاری و تغییرات آن.....
۳۰	ساختار آموزشی بیکاران.....
۳۵	نسبت اشتغال.....
۳۸	اشتغال ناقص.....
۳۹	سهم اشتغال با ساعات کار معمول بیش از ۵۰ ساعت.....
۴۱	اشتغال بر اساس فعالیت اصلی محل کار شاغلان.....
۴۵	وضع شغلی شاغلان.....
۴۸	شاخص های نیروی کار.....

فهرست

صفحه

جداول

۸	جدول ۱- نرخ مشارکت اقتصادی به تفکیک جنس، نقاط شهری و روستایی در سال ۱۳۹۴.....
۸	جدول ۲- نرخ مشارکت اقتصادی به تفکیک جنس، نقاط شهری و روستایی در سال ۱۳۹۳.....
۹	جدول ۳- نرخ مشارکت اقتصادی به تفکیک جنس، نقاط شهری و روستایی در سال ۱۳۹۲.....
۹	جدول ۴- نرخ مشارکت اقتصادی به تفکیک جنس، نقاط شهری و روستایی در سال ۱۳۹۱.....
۱۱	جدول ۵- نرخ مشارکت اقتصادی جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر به تفکیک فصل و نقاط شهری و روستایی در سالهای ۱۳۹۱-۹۴.....
۱۱	جدول ۶- نرخ مشارکت اقتصادی جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر کل کشور و استان تهران به تفکیک نقاط شهری و روستایی در سالهای ۱۳۹۱-۹۴.....
۱۲	جدول ۷- نرخ مشارکت اقتصادی به تفکیک گروههای سنی و جنس در سال ۱۳۹۴.....
۱۳	جدول ۸- نرخ مشارکت اقتصادی به تفکیک گروههای سنی و جنس در سال ۱۳۹۳.....
۱۳	جدول ۹- نرخ مشارکت اقتصادی به تفکیک گروههای سنی و جنس در سال ۱۳۹۲.....
۱۳	جدول ۱۰- نرخ مشارکت اقتصادی به تفکیک گروههای سنی و جنس در سال ۱۳۹۱.....
۱۵	جدول ۱۱- توزیع نسبی جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر برحسب وضع فعالیت به تفکیک جنس در سالهای ۱۳۹۱-۹۳.....
۱۷	جدول ۱۲- نرخ بیکاری جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر به تفکیک جنس، نقاط شهری و روستایی در سالهای ۱۳۹۱-۹۴.....
۱۸	جدول ۱۳- نرخ بیکاری جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر به تفکیک فصل و نقاط شهری و روستایی در سالهای ۱۳۹۱-۹۴.....
۲۰	جدول ۱۴- نرخ بیکاری جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر کل کشور و استان تهران به تفکیک نقاط شهری و روستایی در سالهای ۱۳۹۱-۹۴.....
۲۲	جدول ۱۵- نرخ بیکاری جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر به تفکیک استان ها در سالهای ۱۳۹۱-۹۴.....
۲۳	جدول ۱۶- رتبه نرخ بیکاری جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر به تفکیک استان ها در سالهای ۱۳۹۱-۹۴.....

۲۸	جدول ۱۷- نرخ بیکاری به تفکیک گروههای سنی در سال ۱۳۹۴.....
۲۸	جدول ۱۸- نرخ بیکاری به تفکیک گروههای سنی در سال ۱۳۹۳.....
۲۸	جدول ۱۹- نرخ بیکاری به تفکیک گروههای سنی در سال ۱۳۹۲.....
۲۹	جدول ۲۰- نرخ بیکاری به تفکیک گروههای سنی در سال ۱۳۹۱.....
۳۱	جدول ۲۱- بیکاران ۱۰ ساله و بیشتر استان تهران برحسب جنس، وضع سواد و مدرک تحصیلی در سال ۱۳۹۱ (درصد).....
۳۲	جدول ۲۲- بیکاران ۱۰ ساله و بیشتر استان تهران برحسب جنس، وضع سواد و مدرک تحصیلی در سال ۱۳۹۲ (درصد).....
۳۲	جدول ۲۳- بیکاران ۱۰ ساله و بیشتر استان تهران برحسب جنس، وضع سواد و مدرک تحصیلی در سال ۱۳۹۳ (درصد).....
۳۳	جدول ۲۴- بیکاران ۱۰ ساله و بیشتر استان تهران برحسب جنس، وضع سواد و مدرک تحصیلی در سال ۱۳۹۴ (درصد).....
۳۶	جدول ۲۵- نسبت اشتغال به تفکیک جنس، نقاط شهری و روستایی در سالهای ۹۴-۱۳۹۱.....
۳۸	جدول ۲۶- سهم جمعیت دارای اشتغال ناقص زمانی به تفکیک جنس، محل سکونت در سالهای ۹۴-۱۳۹۱.....
۴۰	جدول ۲۷- سهم شاغلین ۱۵ ساله و بیشتر با ساعات کار معمول بیش از ۵۰ ساعت به تفکیک جنس، وضع سکونت کل کشور و استان تهران در سالهای ۹۴-۱۳۹۱.....
۴۲	جدول ۲۸- سهم اشتغال در بخش های عمده فعالیت به تفکیک جنس، نقاط شهری و روستایی در سال ۱۳۹۴.....
۴۲	جدول ۲۹- سهم اشتغال در بخش های عمده فعالیت به تفکیک جنس، نقاط شهری و روستایی در سال ۱۳۹۳.....
۴۲	جدول ۳۰- سهم اشتغال در بخش های عمده فعالیت به تفکیک جنس، نقاط شهری و روستایی در سال ۱۳۹۲.....
۴۳	جدول ۳۱- سهم اشتغال در بخش های عمده فعالیت به تفکیک جنس، نقاط شهری و روستایی در سال ۱۳۹۱.....
۴۴	جدول ۳۲- سهم بخش های مختلف اقتصادی از اشتغال در سالهای ۹۴-۱۳۹۱.....
۴۶	جدول ۳۳- سهم اشتغال در بخش های عمومی و خصوصی به تفکیک جنس، نقاط شهری و روستایی در سالهای ۹۴-۱۳۹۱.....

۴۸	جدول ۳۴- شاخص های نیروی کار جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر استان تهران به تفکیک جنس و نقاط شهری و روستایی سال ۱۳۹۴.....
۴۹	جدول ۳۵- شاخص های نیروی کار جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر استان تهران به تفکیک جنس و نقاط شهری و روستایی سال ۱۳۹۳.....
۵۰	جدول ۳۶- شاخص های نیروی کار جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر استان تهران به تفکیک جنس و نقاط شهری و روستایی سال ۱۳۹۲.....
۵۱	جدول ۳۷- شاخص های نیروی کار جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر استان تهران به تفکیک جنس و نقاط شهری و روستایی سال ۱۳۹۱.....
۵۲	جدول ۳۸- شاخص های نیروی کار جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر استانها در سال ۱۳۹۴.....
۵۳	جدول ۳۹- شاخص های نیروی کار جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر استانها در سال ۱۳۹۳.....
۵۴	جدول ۴۰- شاخص های نیروی کار جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر استانها در سال ۱۳۹۲.....
۵۵	جدول ۴۱- شاخص های نیروی کار جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر استانها در سال ۱۳۹۱.....

فهرست

نمودارها	صفحه
نمودار ۱- نرخ مشارکت اقتصادی در سالهای ۹۴-۱۳۹۱ (درصد).....	۱۰
نمودار ۲- نرخ مشارکت اقتصادی جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر کل کشور و استان تهران در سالهای ۹۴-۱۳۹۱ (درصد).....	۱۲
نمودار ۳- نرخ مشارکت اقتصادی به تفکیک گروههای سنی استان تهران در سالهای ۹۴-۱۳۹۱ (درصد).....	۱۴
نمودار ۴- نرخ بیکاری جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر بر حسب نقاط شهری و روستایی (درصد).....	۱۸
نمودار ۵- نرخ بیکاری جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر به تفکیک فصل در سالهای ۹۴-۱۳۹۱.....	۱۹
نمودار ۶- نرخ بیکاری جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر کل کشور و استان تهران در سالهای ۹۴-۱۳۹۱.....	۲۱
نمودار ۷- نرخ بیکاری جوانان ۱۵-۲۹ ساله و بیشتر استان تهران در سالهای ۹۴-۱۳۹۱ (درصد).....	۳۰
نمودار ۸- بیکاران ۱۰ ساله و بیشتر بر حسب مدرک تحصیلی در سالهای ۹۴-۱۳۹۱ (درصد).....	۳۳
نمودار ۹- بیکاران مرد ۱۰ ساله و بیشتر بر حسب مدرک تحصیلی در سالهای ۹۴-۱۳۹۱ (درصد).....	۳۴
نمودار ۱۰- بیکاران زن ۱۰ ساله و بیشتر بر حسب مدرک تحصیلی در سالهای ۹۴-۱۳۹۱ (درصد).....	۳۴
نمودار ۱۱- نسبت اشتغال جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر استان تهران به تفکیک نقاط شهری و روستایی در سالهای ۹۴-۱۳۹۱ (درصد).....	۳۷
نمودار ۱۲- نسبت اشتغال جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر به تفکیک جنس و نقاط شهری و روستایی در سالهای ۹۴-۱۳۹۱ (درصد).....	۳۷
نمودار ۱۳- سهم جمعیت دارای اشتغال ناقص در سالهای ۹۴-۱۳۹۱.....	۳۹
نمودار ۱۴- سهم شاغلین ۱۵ ساله و بیشتر با ساعات کار معمول بیش از ۵۰ ساعت در سالهای ۹۴-۱۳۹۱ (درصد).....	۴۱
نمودار ۱۵- سهم اشتغال در بخش های عمده اقتصادی به تفکیک جنس در سالهای ۹۴-۱۳۹۱ (درصد).....	۴۳
نمودار ۱۶- سهم اشتغال در بخش های عمده فعالیت اقتصادی کل کشور و استان تهران در سال ۱۳۹۴ (درصد).....	۴۵
نمودار ۱۷- سهم اشتغال در بخش های عمومی و خصوصی در سالهای ۹۴-۱۳۹۱ (درصد).....	۴۷

فهرست

صفحه	نقشه ها
۲۴	نقشه نرخ بیکاری استان ها در سال ۱۳۹۴.....
۲۵	نقشه نرخ بیکاری استان ها در سال ۱۳۹۳.....
۲۶	نقشه نرخ بیکاری استان ها در سال ۱۳۹۲.....
۲۷	نقشه نرخ بیکاری استان ها در سال ۱۳۹۱.....

پیشگفتار

اشتغال و بیکاری، از جمله مقولات اساسی اقتصاد جهانی است به گونه‌ای که افزایش اشتغال و کاهش بیکاری، به عنوان یکی از شاخص‌های توسعه یافتگی جوامع تلقی می‌شود. یکی از دغدغه‌های اساسی برنامه‌های توسعه در کشور نیز، تلاش برای کاهش معضل بیکاری است که همواره به عنوان یکی از اهداف مهم این برنامه‌ها مد نظر بوده است. از سوی دیگر، اطلاعات مربوط به ساختار نیروی کار مبنایی برای ارزیابی و تحلیل سیاست‌های اقتصادی کلان یک کشور محسوب می‌شود، به ویژه نرخ بیکاری به طور عام به عنوان شاخص کلی عملکرد جاری اقتصاد کشور مورد استفاده قرار می‌گیرد.

لذا طرح آمارگیری نیروی کار با هدف برآورد شاخص‌های نیروی کار به صورت فصلی و سالانه و همچنین تغییرات آن در کل کشور، نقاط شهری و نقاط روستایی با روش نمونه‌گیری چرخشی در فصول مختلف سال در دستور کار مرکز آمار ایران و به تبع آن معاونت آمار و اطلاعات سازمان‌های مدیریت و برنامه‌ریزی‌های استانهای کشور قرار گرفته و اجرا می‌شود. نتایج حاصل از این طرح بخشی از نیازهای برنامه‌ریزی استان در زمینه بازار کار را فراهم می‌نماید. علاوه بر این با عنایت به استفاده از توصیه‌های سازمان بین‌المللی کار (ILO) در طراحی و اجرای این طرح، نتایج حاصل می‌تواند بعنوان مبنایی مطمئن برای محاسبه شاخص‌های کلیدی بازار کار مورد استفاده قرار گیرد.

از این رو باتوجه به نیاز کاربران متعدد و تاکید ریاست محترم سازمان در خصوص تحلیل آماری شاخص‌های نیروی کار، این معاونت اقدام تحلیل وضعیت نیروی کار استان تهران طی سالهای ۹۴-۱۳۹۱ نموده و نتایج آن بصورت نشریه حاضر ارائه می‌گردد.

ضمن تشکر از آقای حمید رضا قاسمی مقرر کارشناس این معاونت که گزارش حاضر با همت و تلاشهای ارزنده ایشان تهیه گردیده است، از استفاده‌کنندگان و علاقمندان انتظار دارد با اعلام نارسائیهای موجود و نقطه‌نظرهای ارزشمند خود، این معاونت را در تهیه گزارشات و نشریات آماری آینده یاری فرمایند.

امید است اطلاعات این مجموعه در رفع نیازهای آماری برنامه‌ریزان، تصمیم‌گیران و پژوهشگران استان در مباحث مرتبط با نیروی کار مؤثر باشد.

مسعود افشین
معاون آمار و اطلاعات

در ادبیات اقتصادی، نیروی انسانی بعنوان یکی از اساسی ترین عوامل تولید محسوب می شود و بازار کار، یکی از مولفه های کلیدی در اقتصاد هر جامعه ای است که تغییرات نرخ بیکاری، اشتغال و مشارکت اقتصادی از مباحث مهم اینگونه بازارها محسوب میگردد.

بازار کار یکی از مهمترین بازارها در اقتصاد هر کشوری است که در آن به موضوعات اساسی اشتغال و بیکاری پرداخته و در تجزیه و تحلیل های اقتصادی بسیار حائز اهمیت است. این موضوع در کشورهای در حال توسعه همچون کشور خودمان، به علت وجود نیروی کار فراوان جوان، دارای اهمیت چندان می باشد. به دلیل اهمیتی که نیروی کار دارد مرکز آمار ایران از سال ۱۳۸۴ اقدام به اجرای طرح آمارگیری از نیروی کار با روش نمونه گیری چرخشی در فصول مختلف نموده است که از آن زمان تا کنون در ماه میانی هر فصل اجرا شده است. پیش از آن، طرح مذکور اولین بار در سال ۱۳۷۳ و پس از آن در سالهای ۱۳۷۶ تا ۱۳۷۹ یک بار در سال و فقط در آبان و از سال ۱۳۸۰ تا ۱۳۸۲ در ماه میانی هر فصل و در سال ۱۳۸۳ در ماههای اردیبهشت و آبان انجام گرفت. برای بهبود کیفیت طرح و انطباق بیشتر با مفاهیم بین المللی به ویژه سازمان بین المللی کار، در طرح مذکور بازنگری به عمل آمد تا به صورت طرح فعلی و با عنوان طرح آمارگیری نیروی کار به اجرا درآید. در این طرح به دلیل ماهیت ادواری آن از نمونه پایه استفاده می شود. نمونه پایه، نمونه ای است که می توان از آن برای چند دوره از یک آمارگیری ادواری یا چند آمارگیری، زیر نمونه هایی انتخاب کرد. نمونه پایه از ابتدای سال ۱۳۸۸ بر اساس اطلاعات فایل سرشماری سال ۱۳۸۵ و بعد از آن بر اساس اطلاعات فایل سرشماری سال ۱۳۹۰ طراحی و از سال ۱۳۹۳ ضمن انجام عملیات فهرست برداری مورد استفاده قرار گرفته است. نتایج حاصل از طرح آمارگیری نیروی کار بخشی از اطلاعات مورد نیاز در زمینه بازار کار را فراهم می نماید.

نتایج طرح آمارگیری نیروی کار در قالب شاخص های فصلی و سالانه و بر حسب جنس و نقاط شهری و روستایی و به تفکیک استانها منتشر می گردد.

با توجه به اهمیت شاخص های نیروی کار نشریه حاضر به بررسی این شاخص ها در سالهای ۹۴-۱۳۹۱ می پردازد و تغییرات این شاخص ها را در این سالها بررسی می کند. دلیل انتخاب این سالها در نشریه حاضر تفکیک استان البرز از استان کشور در سال ۱۳۹۰ می باشد، که به این ترتیب نشریه حاضر اطلاعات مربوط به استان تهران در محدوده فعلی آن را مورد بررسی قرار داده است. تفکیک اطلاعات مربوط به استان البرز از تهران در سالهای ۱۳۹۰ و قبل از آن امکان پذیر نمی باشد.

تعاریف

جمعیت فعال اقتصادی

تمام افراد ۱۰ ساله و بیش تر (حداقل سن تعیین شده)، که در هفته تقویمی قبل از هفته آمارگیری (هفته مرجع) طبق تعریف کار، در تولید کالا و خدمات مشارکت داشته (شاغل) و یا از قابلیت مشارکت برخوردار بوده‌اند (بیکار)، جمعیت فعال اقتصادی محسوب می‌شوند.

جمعیت غیرفعال اقتصادی

تمام افراد ۱۰ ساله و بیش تر که در طول هفته مرجع طبق تعریف، در هیچ یک از دو گروه شاغلان و بیکاران قرار نمی‌گیرند، جمعیت غیرفعال اقتصادی محسوب می‌شوند.

شاغل

تمام افراد ۱۰ ساله و بیش تر که در طول هفته مرجع، طبق تعریف کار، حداقل یک ساعت کار کرده و یا بنا به دلایلی به طور موقت کار را ترک کرده باشند، شاغل محسوب می‌شوند. شاغلان به‌طور عمده شامل دو گروه مزد و حقوق بگیران و خود اشتغالان می‌شوند. ترک موقت کار در هفته مرجع با داشتن پیوند رسمی شغلی، برای مزد و حقوق بگیران و تداوم کسب و کار برای خود اشتغالان، به عنوان اشتغال محسوب می‌شود. افراد زیر نیز به لحاظ اهمیتی که در فعالیت اقتصادی کشور دارند، شاغل محسوب می‌شوند:

- افرادی هستند که بدون دریافت مزد برای یکی از اعضای خانوار خود که با وی نسبت خویشاوندی دارند کار می‌کنند (کارکنان فامیلی بدون مزد).
- کارآموزانی که در دوره کارآموزی فعالیتی در ارتباط با فعالیت مؤسسه محل کارآموزی انجام می‌دهند، یعنی مستقیماً در تولید کالا یا خدمات سهیم هستند و فعالیت آن‌ها "کار" محسوب می‌شود.
- محصلانی که در هفته مرجع مطابق تعریف، کار کرده‌اند.
- تمام افرادی که در نیروهای مسلح به‌صورت کادر دائم یا موقت خدمت می‌کنند (نیروهای مسلح پرسنل کادر و سربازان، درجه‌داران، افسران وظیفه نیروهای نظامی و انتظامی).

بیکار

بیکار به تمام افراد ۱۰ ساله و بیش تر اطلاق می‌شود که:

- (۱) در هفته مرجع فاقد کار باشند (دارای اشتغال مزدبگیری یا خوداشتغالی نباشند).
 - (۲) در هفته مرجع و یا هفته بعد از آن آماده برای کار باشند (برای اشتغال مزدبگیری یا خوداشتغالی آماده باشند).
 - (۳) در هفته مرجع و سه هفته قبل از آن جویای کار باشند (اقدامات مشخصی را به‌منظور جستجوی اشتغال مزدبگیری و یا خوداشتغالی به عمل آورده باشند).
- افرادی که به دلیل آغاز به کار در آینده و یا انتظار بازگشت به شغل قبلی جویای کار نبوده، ولی فاقد کار و آماده برای کار بوده‌اند نیز بیکار محسوب می‌شوند.

اشتغال ناقص

افراد دارای اشتغال ناقص شامل تمام شاغلانی است که در هفته مرجع، حاضر در سر کار یا غایب موقت از محل کار بوده، به دلایل اقتصادی نظیر رکود کاری، پیدا نکردن کار با ساعت کار بیش‌تر، قرار داشتن در فصل غیرکاری و ... کمتر از ۴۴ ساعت کار کرده، خواهان و آماده برای انجام کار اضافی در هفته مرجع بوده‌اند.

فعالیت اصلی محل کار

منظور از فعالیت اصلی محل کار، فعالیت کارگاهی است که فرد شاغل در طول هفته مرجع در آن کار می‌کرده است. این فعالیت برحسب نوع کالای تولید شده یا خدمت عرضه شده توسط کارگاهی که فرد در آن کار می‌کند، مشخص می‌شود. فعالیت اصلی محل کار افراد شاغل بر اساس طبقه‌بندی بین‌المللی فعالیت‌های اقتصادی (ISIC, REV3 - 1990) طبقه‌بندی شده و نتایج آن بر اساس تقسیم‌بندی زیر در سه بخش کشاورزی، صنعت و خدمات ارائه شده است:

کشاورزی شامل:

زراعت، باغداری، دامپروری، شکار، جنگلداری و ماهیگیری.

صنعت شامل:

استخراج معدن، صنعت، ساختمان، تأمین آب و برق و گاز.

خدمات شامل:

عمده‌فروشی و خرده‌فروشی، تعمیر وسایل نقلیه موتوری، موتورسیکلت و کالاهای شخصی و خانگی، هتل و رستوران، حمل و نقل، انبارداری، ارتباطات، واسطه‌گری‌های مالی، مستغلات، اجاره و فعالیت‌های کسب و کار، آموزش، بهداشت و مددکاری اجتماعی، سازمان‌ها و هیئت‌های برون‌مرزی، دفاتر و ادارات مرکزی، خانوارهای معمولی دارای مستخدم، اداره امور عمومی، دفاع و تأمین اجتماعی.

وضع شغلی

وضع شغلی شاغلان بر اساس آخرین طبقه‌بندی بین‌المللی وضعیت اشتغال (ICSE-1993) و با توجه به شرایط کشور طبقه‌بندی شده است و نتایج آن به تفکیک بخش خصوصی (شامل کارفرما، کارکن مستقل، مزد و حقوق‌بگیر بخش خصوصی و کارکن فامیلی بدون مزد) و بخش عمومی (شامل مزد و حقوق‌بگیر بخش عمومی) ارائه شده است.

ساعت کار معمول

ساعت کار معمول، متوسط ساعت کار فرد در یک هفته از فصل آمارگیری می‌باشد.

شاخص‌ها

نرخ مشارکت اقتصادی (نرخ فعالیت)

عبارت است از نسبت جمعیت فعال (شاغل و بیکار) ۱۰ ساله و بیش تر (یا ۱۵ ساله و بیش تر) به جمعیت در سن کار ۱۰ ساله و بیش تر (یا ۱۵ ساله و بیش تر)، ضرب در ۱۰۰.

$$* ۱۰۰ = \frac{\text{جمعیت فعال ۱۰ ساله و بیش تر (یا ۱۵ ساله و بیش تر)}}{\text{جمعیت ۱۰ ساله و بیش تر (یا ۱۵ ساله و بیش تر)}} \text{نرخ مشارکت اقتصادی}$$

نرخ بیکاری

عبارت است از نسبت جمعیت بیکار به جمعیت فعال (شاغل و بیکار)، ضرب در ۱۰۰.

$$* ۱۰۰ = \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} \text{نرخ بیکاری}$$

نرخ بیکاری جمعیت ۲۴-۱۵ ساله (یا ۲۹-۱۵ ساله)

عبارت است از نسبت جمعیت بیکار ۲۴-۱۵ ساله (یا ۲۹-۱۵ ساله) به جمعیت فعال ۲۴-۱۵ ساله (یا ۲۹-۱۵ ساله)، ضرب در ۱۰۰.

$$* ۱۰۰ = \frac{\text{جمعیت بیکار ۲۴-۱۵ ساله (یا ۲۹-۱۵ ساله)}}{\text{جمعیت فعال ۲۴-۱۵ ساله (یا ۲۹-۱۵ ساله)}} \text{نرخ بیکاری جمعیت ۲۴-۱۵ ساله (یا ۲۹-۱۵ ساله)}$$

نرخ اشتغال

عبارت است از نسبت جمعیت شاغل به جمعیت فعال (شاغل و بیکار)، ضرب در ۱۰۰ (نرخ اشتغال منهای ۱۰۰ برابر نرخ بیکاری است).

$$* ۱۰۰ = \frac{\text{جمعیت شاغل}}{\text{جمعیت فعال}} \text{نرخ اشتغال}$$

نسبت اشتغال

عبارت است از نسبت جمعیت شاغل ۱۰ ساله و بیشتر (یا ۱۵ ساله و بیشتر) به کل جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر (یا ۱۵ ساله و بیشتر)، ضرب در ۱۰۰.

$$100 * \frac{\text{جمعیت شاغل ۱۰ ساله و بیشتر (یا ۱۵ ساله و بیشتر)}}{\text{جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر (یا ۱۵ ساله و بیشتر)}} = \text{نسبت اشتغال}$$

سهم اشتغال ناقص

عبارت است از نسبت جمعیت دارای اشتغال ناقص زمانی به جمعیت شاغل، ضرب در ۱۰۰.

$$100 * \frac{\text{جمعیت دارای اشتغال ناقص زمانی}}{\text{جمعیت شاغل}} = \text{سهم اشتغال ناقص}$$

سهم شاغلان

عبارت است از نسبت جمعیت شاغل با ویژگی مورد نظر به کل جمعیت شاغل، ضرب در ۱۰۰.

$$100 * \frac{\text{جمعیت شاغل دارای ویژگی مورد نظر}}{\text{جمعیت شاغل}} = \text{سهم شاغلان}$$

نرخ مشارکت اقتصادی و تغییرات آن

نرخ مشارکت اقتصادی نشان می دهد، چند درصد از جمعیت واقع در گروه سنی ۱۰ یا ۱۵ ساله و بیشتر، فعال یعنی شاغل و بیکار هستند. به عبارت دیگر چند درصد از جمعیت واقع در این گروه سنی در امر تولید کالاها و یا خدمات به طور مستقیم دخالت دارند و یا اینکه بالقوه توانایی انجام کار داشته و حاضر به انجام هر نوع فعالیت اقتصادی هستند. در سال ۱۳۹۴ نرخ مشارکت اقتصادی جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر ۳۷/۱ درصد و نرخ مشارکت اقتصادی جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر ۴۰ درصد بوده است، به عبارت دیگر از جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر استان تهران ۴۰ درصد یا شاغل هستند یا خواهان انجام کار بوده اند. در سال ۱۳۹۳ نرخ مشارکت اقتصادی جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر ۳۶/۴ درصد و نرخ مشارکت اقتصادی جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر ۳۹/۲ درصد بوده است. این ارقام در سال ۱۳۹۲ معادل ۳۶/۶ و ۳۹/۶ درصد بوده است. در سال ۱۳۹۱ نرخ مشارکت اقتصادی جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر ۳۷/۵ درصد و نرخ مشارکت اقتصادی جمعیت ۱۵ ساله ۴۰/۴ درصد بوده است. همچنین بر اساس نتایج طرح آمارگیری نیروی کار در سال ۱۳۹۴ درصد جمعیت فعال ۱۰ ساله و بیشتر در نقاط شهری و روستایی یکسان (۳۷/۱ درصد) بوده است. وضعیت این شاخص در سال ۱۳۹۳ با سال ۱۳۹۴ متفاوت بوده است به طوری که این نرخ در نقاط روستایی (۳۸/۲ درصد) بیشتر از نقاط شهری (۳۶/۲ درصد) درصد بوده است. در سال ۱۳۹۲ مشابه سال ۱۳۹۴ نرخ مشارکت اقتصادی در نقاط شهری و روستایی یکسان (معادل ۳۶/۶ درصد) بوده است، اما در سال ۱۳۹۱ این درصد در نقاط شهری بیشتر از نقاط روستایی بوده است، به طوری که در سال ۱۳۹۱ این نرخ در نقاط شهری ۳۷/۶ درصد و در نقاط روستایی ۳۵/۹ درصد بوده است.

بر اساس نتایج طرح مشخص می گردد که از جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر استان تهران در سال ۱۳۹۴ (۱۱،۶۱۲،۹۸۸ نفر) بیش از هفت میلیون و سیصد هزار نفر (۷،۳۰۰،۳۴۱ نفر) در گروه جمعیت غیر فعال قرار دارند. این گروه بزرگ از جامعه که تقریباً دو برابر کل جمعیت فعال استان را تشکیل می دهند، متکی به حدود چهار میلیون و سیصد هزار نفری (۴،۳۱۲،۶۴۷ نفر) هستند که جزو جمعیت فعال استان تهران محسوب می شوند. در سال ۱۳۹۴ نسبت به سال ۱۳۹۳ بیش از ۳۲۱ هزار نفر به جمعیت غیر فعال استان افزوده شده اند.

در ارتباط با شاخص نرخ مشارکت اقتصادی ذکر نکات زیر ضروری است:

اصولاً تحلیل نرخ مشارکت اقتصادی به علت تعدد عوامل موثر بر آن و ماهیت این شاخص بسیار پیچیده تر از نرخ بیکاری می باشد. عواملی مثل جمعیت در حال تحصیل (شامل دانشجو و دانش آموز)، تعداد زنان خانه دار، تعداد افرادی که به دلیل وضع مناسب اقتصادی و تامین معاش مایل به انجام کار نیستند و نیز ترکیب سنی جمعیت نقش مستقیمی در تغییرات نرخ فعالیت دارند. با توجه به این عوامل، بالا یا پایین بودن نرخ فعالیت و تغییرات

مثبت و منفی آن به تنهایی نمی تواند عاملی توسعه ای یا ضد توسعه ای تلقی شود. به عنوان مثال ترک تحصیل کودکان و اشتغال به کار آنان برای تامین معاش (پدیده کودکان کار) می تواند موجب بالا رفتن نرخ مشارکت شود در حالی که یک پدیده ضد توسعه است. همچنین زیاد شدن تعداد دانشجویان اگرچه موجب کاهش نرخ مشارکت می شود ولی در صورتی که ظرفیت اقتصادی برای جذب آنان پس از پایان تحصیلات ایجاد شود، می تواند به عنوان یک نیروی بالقوه برای رشد اقتصادی در نظر گرفته شود ولی در غیر این صورت موجب کاهش بالقوه و بالفعل رشد اقتصادی می باشد.

باتوجه به آنچه که ذکر شد تحلیل علل و پی آمدهای نرخ مشارکت اقتصادی و تغییرات آن مستلزم داشتن اطلاعات تفصیلی و بررسی و مطالعه عمیق این اطلاعات می باشد و هرگونه قضاوت شتابزده موجب گمراهی می گردد.

جدول ۱- نرخ مشارکت اقتصادی به تفکیک جنس، نقاط شهری و روستایی در سال ۱۳۹۴

شرح	کل			نقاط شهری			نقاط روستایی		
	مرد و زن	مرد	زن	مرد و زن	مرد	زن	مرد و زن	مرد	زن
نرخ مشارکت اقتصادی جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر	۳۷/۱	۶۲/۲	۱۱/۹	۳۷/۱	۶۲	۱۲/۲	۳۷/۱	۶۶/۵	۶/۴
نرخ مشارکت اقتصادی جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر	۴۰	۶۷/۱	۱۲/۷	۳۹/۹	۶۶/۷	۱۳/۱	۴۱/۲	۷۳/۸	۷/۱

جدول ۲- نرخ مشارکت اقتصادی به تفکیک جنس، نقاط شهری و روستایی در سال ۱۳۹۳

شرح	کل			نقاط شهری			نقاط روستایی		
	مرد و زن	مرد	زن	مرد و زن	مرد	زن	مرد و زن	مرد	زن
نرخ مشارکت اقتصادی جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر	۳۶/۴	۶۰/۸	۱۱/۳	۳۶/۲	۶۰/۴	۱۱/۵	۳۸/۲	۶۷/۲	۸/۳
نرخ مشارکت اقتصادی جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر	۳۹/۲	۶۶/۱	۱۲/۱	۳۹	۶۵/۶	۱۲/۳	۴۲/۶	۷۵	۹/۱

جدول ۳- نرخ مشارکت اقتصادی به تفکیک جنس، نقاط شهری و روستایی در سال ۱۳۹۲

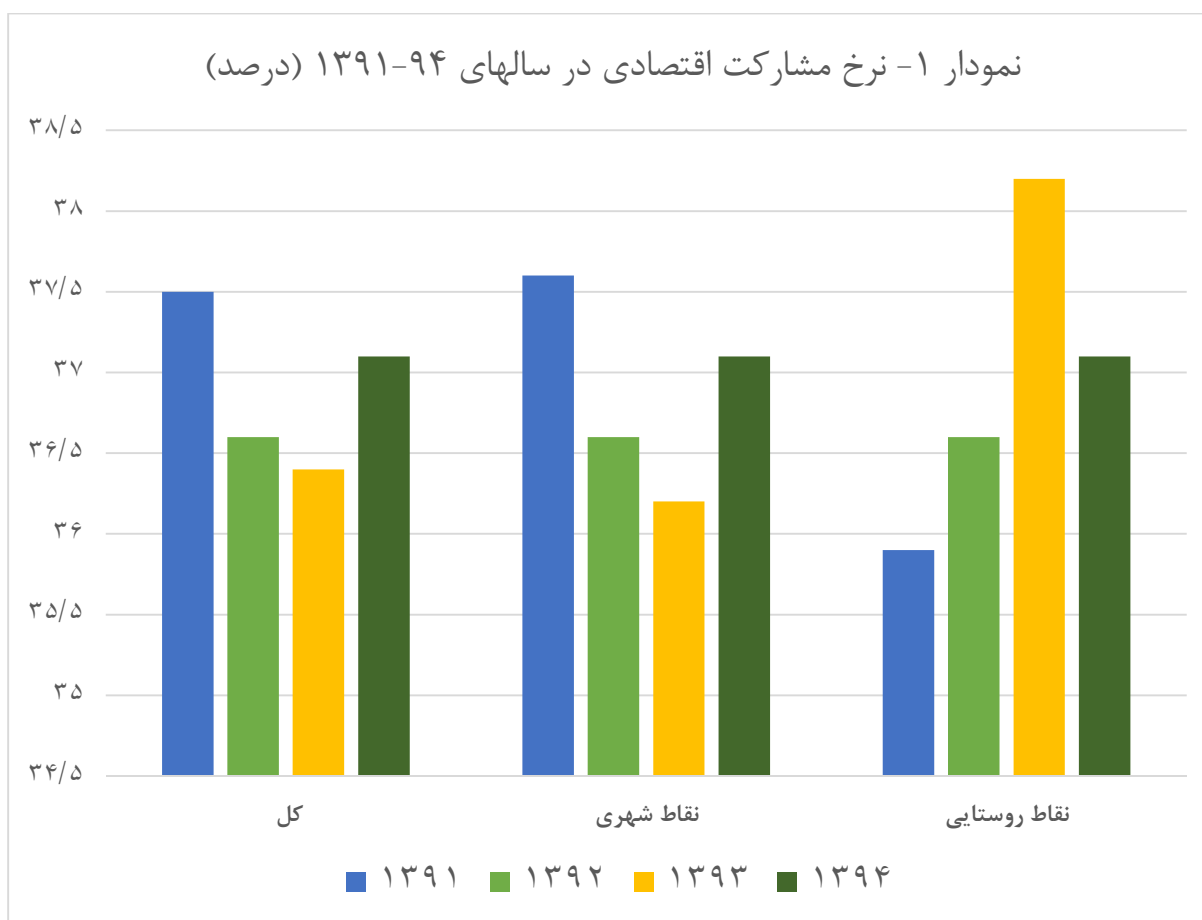
شرح	کل			نقاط شهری			نقاط روستایی		
	مرد و زن	مرد	زن	مرد و زن	مرد	زن	مرد و زن	مرد	زن
نرخ مشارکت اقتصادی جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر	۳۶/۶	۶۱/۷	۱۰/۸	۳۶/۶	۶۱/۵	۱۱/۲	۳۶/۶	۶۵/۶	۴/۵
نرخ مشارکت اقتصادی جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر	۳۹/۶	۶۶/۹	۱۱/۷	۳۹/۶	۶۶/۶	۱۲/۲	۴۰	۷۱/۵	۵

جدول ۴- نرخ مشارکت اقتصادی به تفکیک جنس، نقاط شهری و روستایی در سال ۱۳۹۱

شرح	کل			نقاط شهری			نقاط روستایی		
	مرد و زن	مرد	زن	مرد و زن	مرد	زن	مرد و زن	مرد	زن
نرخ مشارکت اقتصادی جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر	۳۷/۵	۶۱/۴	۱۳/۳	۳۷/۶	۶۱/۱	۱۳/۹	۳۵/۹	۶۵/۲	۴/۵
نرخ مشارکت اقتصادی جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر	۴۰/۴	۶۶	۱۴/۴	۴۰/۴	۶۵/۵	۱۵	۴۰/۳	۷۳/۲	۵/۱

بررسی جمعیت فعال استان به تفکیک جنس نشان می دهد که در سالهای ۹۴-۱۳۹۱ نرخ مشارکت اقتصادی مردان به مراتب بیش از زنان بوده است. این موضوع در مناطق شهری و روستایی متفاوت می باشد. در حالیکه در مناطق شهری نرخ مشارکت اقتصادی مردان بیش از ۴ برابر زنان بوده است، در مناطق روستایی این نرخ برای مردان تا بیش از ۱۵ برابر زنان بوده است. این موضوع به ورود کمتر زنان به فعالیت های اقتصادی و همچنین وجود فضای نابرابر رقابتی در بازار کار برای تصاحب یک فرصت شغلی از سوی زنان و یا مردان و همچنین وضعیت فرهنگی جامعه که اشتغال زنان به فعالیت خانه داری یکی از مصادیق آن است، بر می گردد. در نقاط روستایی تفاوت نرخ مشارکت مردان با زنان بسیار بیشتر می باشد که ناشی از فرهنگ متفاوت تر نقاط روستایی نیز می باشد. به علاوه با توجه به اینکه زنان در فعالیتهای کشاورزی دوشادوش مردان به کار اشتغال دارند، این حقیقت مشخص می شود که جمعیت ساکن در نقاط روستایی استان تهران بیشتر به فعالیتهای صنعتی و خدماتی مشغول می باشند و تمرکز بخش عمده ای از جمعیت روستایی استان در تعداد محدودی روستاهای کوچک که

به طور عمده در حاشیه شهرها قرار دارند موید این واقعیت می باشد. بررسی اطلاعات جداول مشخص می کند که نرخ مشارکت اقتصادی زنان استان از ۱۳/۳ درصد در سال ۱۳۹۱ به ۱۱/۹ درصد در سال ۱۳۹۴ کاهش یافته است.

نرخ مشارکت اقتصادی جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر در فصل های مختلف سالهای ۹۴-۱۳۹۱ در جدول زیر آمده است. با توجه به تغییرات زیاد در فصول مختلف، بررسی این روند نیاز به اطلاعات تفصیلی بیشتری دارد.

جدول ۵- نرخ مشارکت اقتصادی جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر به تفکیک فصل و نقاط شهری و روستایی در سالهای ۹۴-۱۳۹۱

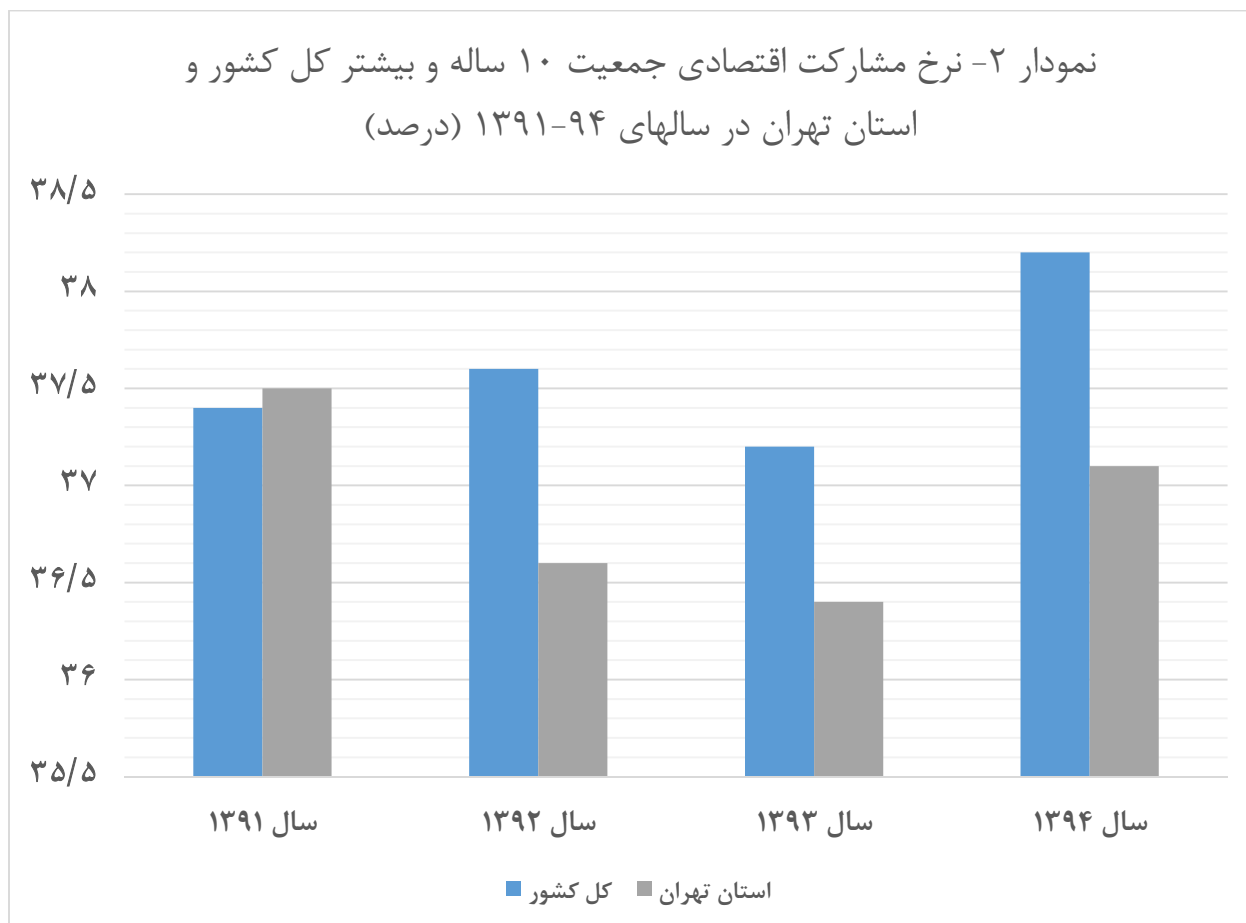
سال	بهار			تابستان			پاییز			زمستان		
	کل	نقاط شهری	نقاط روستایی	کل	نقاط شهری	نقاط روستایی	کل	نقاط شهری	نقاط روستایی	کل	نقاط شهری	نقاط روستایی
۱۳۹۱	۳۸/۲	۳۸/۴	۳۶/۴	۳۸/۳	۳۸/۴	۳۵/۶	۳۷/۲	۳۷/۴	۳۴/۹	۳۶/۱	۳۶/۱	۳۶/۶
۱۳۹۲	۳۸/۶	۳۸/۶	۳۸	۳۹/۱	۳۹/۱	۳۸/۱	۳۴/۹	۳۵	۳۳/۹	۳۳/۷	۳۳/۶	۳۶/۳
۱۳۹۳	۳۳/۹	۳۳/۶	۳۷/۳	۳۴/۶	۳۴/۴	۳۷/۸	۳۹/۲	۳۹/۱	۴۰/۸	۳۷/۶	۳۷/۷	۳۶/۷
۱۳۹۴	۳۶/۲	۳۶/۲	۳۵/۸	۳۷/۷	۳۷/۸	۳۶/۸	۳۶/۸	۳۶/۸	۳۷/۱	۳۷/۸	۳۷/۷	۳۸/۶

جدول ۶- نرخ مشارکت اقتصادی جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر کل کشور و استان تهران به تفکیک نقاط شهری و روستایی در سالهای ۹۴-۱۳۹۱

شرح	کل		نقاط شهری		نقاط روستایی	
	کل کشور	استان تهران	کل کشور	استان تهران	کل کشور	استان تهران
سال ۱۳۹۱	۳۷/۴	۳۷/۵	۳۶/۵	۳۷/۶	۴۰	۳۵/۹
سال ۱۳۹۲	۳۷/۶	۳۶/۶	۳۶/۹	۳۶/۶	۳۹/۷	۳۶/۶
سال ۱۳۹۳	۳۷/۲	۳۶/۴	۳۶/۵	۳۶/۲	۳۹/۱	۳۸/۲
سال ۱۳۹۴	۳۸/۲	۳۷/۱	۳۷/۵	۳۷/۱	۴۰	۳۷/۱

مقایسه نرخ مشارکت اقتصادی جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر کل کشور و استان تهران نشان می دهد این شاخص بجز در سال ۱۳۹۱ در استان تهران کمتر از کل کشور بوده است. این شاخص در مناطق شهری استان تهران نیز

به این صورت بوده است که بجز در سال ۱۳۹۱، کمتر از کل کشور بوده است. اما در مناطق روستایی در تمامی این سالها، نرخ مشارکت اقتصادی جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر کل کشور از استان تهران بیشتر بوده است.

جدول ۷- نرخ مشارکت اقتصادی به تفکیک گروههای سنی و جنس در سال ۱۳۹۴

شرح	مرد و زن	مرد	زن
جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر	۳۷/۱	۶۲/۲	۱۱/۹
جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر	۴۰/۰	۶۷/۱	۱۲/۷
جوانان ۱۵-۲۴ ساله	۲۳/۶	۳۸/۱	۸/۹
جوانان ۱۵-۲۹ ساله	۳۵/۹	۵۶/۴	۱۴/۸
جوانان ۲۵-۲۹ ساله	۵۳/۰	۸۱/۲	۲۳/۱
جمعیت ۳۰ ساله و بیشتر	۴۱/۸	۷۲/۰	۱۱/۹
جمعیت ۵۵ ساله و بیشتر	۱۵/۷	۲۹/۶	۲/۶

جدول ۸- نرخ مشارکت اقتصادی به تفکیک گروههای سنی و جنس در سال ۱۳۹۳

شرح	مرد و زن	مرد	زن
جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر	۳۶/۴	۶۰/۸	۱۱/۳
جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر	۳۹/۲	۶۶/۱	۱۲/۱
جوانان ۱۵-۲۴ ساله	۲۳/۳	۳۷/۴	۸/۸
جوانان ۱۵-۲۹ ساله	۳۵/۴	۵۶/۱	۱۴/۰
جوانان ۲۵-۲۹ ساله	۵۱/۳	۸۰/۸	۲۰/۹
جمعیت ۳۰ ساله و بیشتر	۴۱/۱	۷۱/۰	۱۱/۳
جمعیت ۵۵ ساله و بیشتر	۱۴/۹	۲۸/۰	۱/۹

جدول ۹- نرخ مشارکت اقتصادی به تفکیک گروههای سنی و جنس در سال ۱۳۹۲

شرح	مرد و زن	مرد	زن
جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر	۳۶/۶	۶۱/۷	۱۰/۸
جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر	۳۹/۶	۶۶/۹	۱۱/۷
جوانان ۱۵-۲۴ ساله	۲۶/۱	۴۰/۶	۱۰/۱
جوانان ۱۵-۲۹ ساله	۳۶/۸	۵۸/۰	۱۴/۶
جوانان ۲۵-۲۹ ساله	۵۲/۰	۸۳/۹	۲۰/۵
جمعیت ۳۰ ساله و بیشتر	۴۱/۰	۷۱/۶	۱۰/۳
جمعیت ۵۵ ساله و بیشتر	۱۵/۰	۲۷/۷	۲/۳

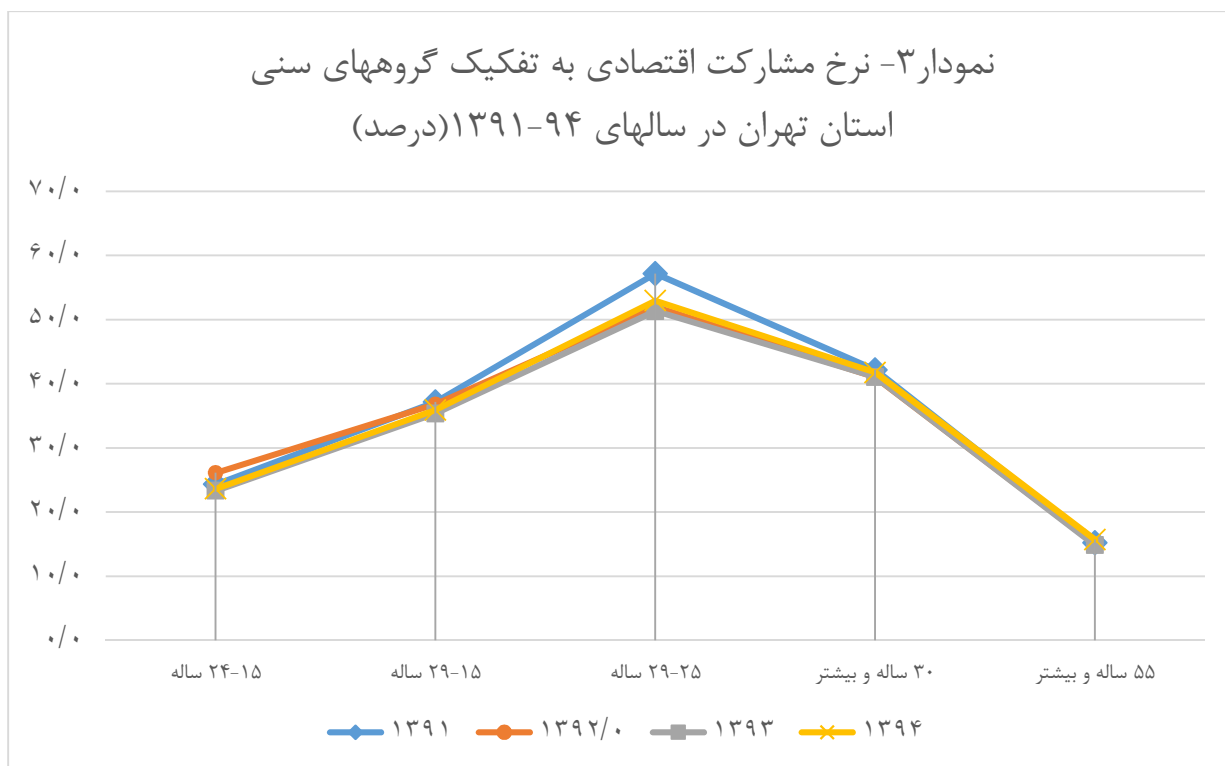
جدول ۱۰- نرخ مشارکت اقتصادی به تفکیک گروههای سنی و جنس در سال ۱۳۹۱

شرح	مرد و زن	مرد	زن
جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر	۳۷/۵	۶۱/۴	۱۳/۳
جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر	۴۰/۴	۶۶/۰	۱۴/۴
جوانان ۱۵-۲۴ ساله	۲۴/۳	۳۷/۳	۱۰/۸
جوانان ۱۵-۲۹ ساله	۳۷/۲	۵۶/۱	۱۶/۷
جوانان ۲۵-۲۹ ساله	۵۷/۲	۸۴/۴	۲۶/۳
جمعیت ۳۰ ساله و بیشتر	۴۲/۲	۷۱/۵	۱۳/۱
جمعیت ۵۵ ساله و بیشتر	۱۵/۲	۲۶/۵	۳/۴

با توجه به اینکه جمعیت ۲۹-۱۵ ساله در هر کشوری در زمره اقشار جوانی محسوب می شود که بیشترین انرژی و توانایی انجام کار را دارد، لذا بررسی روند اشتغال و بیکاری این رده سنی در هر جامعه یکی از شاخصهای مهم ارزیابی عملکرد اقتصادی در بخش نیروی انسانی می باشد.

جداول فوق نشان می دهند که بالاترین نرخ مشارکت اقتصادی مربوط به جوانان ۲۹-۲۵ ساله است که با توجه به تحصیلات بالاتر این گروه سنی نسبت به سایر گروهها، ضرورت برنامه ریزی برای تامین نیازهای شغلی این گروه سنی متناسب با اهداف توسعه ای کشور احساس می شود.

در میان گروههای سنی مختلف، نرخ مشارکت اقتصادی زنان گروه سنی ۲۹-۲۵ سال بیشتر از سایر گروههای سنی است و هر چه از این گروه سنی به سمت گروههای سنی بالاتر حرکت می کنیم، نرخ مشارکت اقتصادی زنان به شدت کاهش می یابد به طوریکه برای زنان ۳۰ ساله و بیشتر در سال ۱۳۹۴ این نرخ ۱۱/۹ و برای زنان ۵۵ ساله و بیشتر ۲/۶ درصد بوده است. در بین مردان نیز بالاترین نرخ مشارکت اقتصادی در گروه سنی ۲۹-۲۵ سال است (که بیشتر از ۸۰ درصد بوده است) با این تفاوت که با حرکت به سمت گروه سنی بالاتر شدت کاهش این نرخ مانند زنان بالا نمی باشد و حتی در سن بالای ۵۵ سال نرخ مشارکت در طی این سالها بالای ۲۶ درصد بوده است و در این دوره نرخ مشارکت این گروه سنی افزایش نیز داشته است.

تا کنون در خصوص جمعیت فعال بحث شد، حال نگاهی نیز به جمعیت غیر فعال می اندازیم، زیرا این گروه از جمعیت در حال حاضر بر نرخ بیکاری موثر نیست اما در آینده گروهی از آنان وارد بازار کار می شوند. در یک تقسیم بندی جمعیت غیر فعال به سه گروه خانه دار و محصل و دارای درآمد بدون کار تقسیم می گردد. حدود ۳۰ درصد جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر استان تهران در طی این سالها خانه دار و بیش از ۱۸ درصد این جمعیت محصل و حدود ۸ درصد هم دارای درآمد بدون کار بوده اند.

قسمت عمده ای از محصلین استان تهران که شامل دانش آموزان و دانشجویان می باشند، در طی سالهای آینده وارد بازار کار می شوند و هم اکنون باید برای آنان برنامه ریزی کرد. در جدول ۱۱ جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر برحسب وضع فعالیت به تفکیک جنس در سالهای ۹۱ الی ۹۳ آمده است. (تا زمان انتشار این نشریه آمار سال ۱۳۹۴ منتشر نشده است) همانطور که مشاهده می شود در بین زنان، حدود ۶۰ درصد جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر خانه دار هستند و در حدود ۱۸ درصد محصل و بیش از ۲ درصد نیز دارای درآمد بدون کار هستند. تعداد زنان خانه دار در طی این سالها رو به افزایش بوده و از ۵۸/۲ درصد به ۶۲/۶ درصد رسیده است. در بین مردان بیش از ۱۸ درصد محصل و حدود ۱۴ درصد دارای درآمد بدون کار هستند و تعداد ناچیزی نیز خانه دار هستند. میزان افرادی که به سمت درآمد بدون کار پیش می روند در طی این سالها رو به افزایش بوده به طوریکه در بین مردان در سال ۱۳۹۱ از ۱۳/۹ درصد به ۱۵/۱ درصد در سال ۱۳۹۳ افزایش یافته است که با توجه به رکود در بازار و افزایش قیمت ملک این روند طبیعی است. میزان محصلین نیز تقریباً ثابت بوده و تغییر کمی داشته است.

جدول ۱۱- توزیع نسبی جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر برحسب وضع فعالیت به تفکیک جنس در سالهای

۱۳۹۱-۹۳

سال	جنس	جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر	فعال از نظر اقتصادی	غیر فعال از نظر اقتصادی			
				جمع	خانه دار	محصل	دارای درآمد بدون کار سایر و اظهار نشده
۱۳۹۱	مرد و زن	۱۰۰/۰	۳۷/۵	۶۲/۵	۲۹/۱	۱۹/۱	۸/۳
	مرد	۱۰۰/۰	۶۱/۴	۳۸/۶	۳/۰	۱۸/۹	۱۳/۹
	زن	۱۰۰/۰	۱۳/۳	۸۶/۷	۵۸/۲	۱۹/۳	۲/۶
۱۳۹۲	مرد و زن	۱۰۰/۰	۳۶/۶	۶۳/۴	۳۰/۲	۱۸/۵	۸/۵
	مرد	۱۰۰/۰	۶۱/۷	۳۸/۳	۰/۲	۱۸/۶	۱۴/۲
	زن	۱۰۰/۰	۱۰/۸	۸۹/۲	۶۰/۹	۱۸/۴	۲/۸
۱۳۹۳	مرد و زن	۱۰۰/۰	۳۶/۴	۶۳/۶	۳۱/۱	۱۸/۴	۸/۸
	مرد	۱۰۰/۰	۶۰/۸	۳۹/۲	۰/۳	۱۸/۹	۱۵/۱
	زن	۱۰۰/۰	۱۱/۳	۸۸/۷	۶۲/۶	۱۷/۹	۲/۴

نرخ بیکاری و تغییرات آن

نرخ بیکاری شاخصی است که نشان می دهد، چند درصد از جمعیت فعال، بیکار هستند. در مقابل نرخ اشتغال نشان می دهد، چند درصد از جمعیت فعال، شاغل هستند. بنابراین بررسی نرخ بیکاری به طور ضمنی بررسی نرخ اشتغال نیز می باشد. جمعیت بیکار در واقع قسمتی از جمعیت فعال را تشکیل می دهند که به دلیل کمبود فرصت های شغلی و یا به دلیل جستجوی فرصت شغلی بهتر بیکار مانده اند. بیکاری پدیده ای است که نشأت گرفته از تفاوت میان عرضه و تقاضای کار می باشد.

بر اساس نتایج طرح آمارگیری نیروی کار در سال ۱۳۹۴، نرخ بیکاری جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر استان تهران ۸/۱ درصد بوده است یعنی ۸/۱ درصد از جمعیت فعال یعنی معادل ۳۵۰،۴۵۱ نفر بیکار بوده اند. این شاخص در بین مردان ۶/۵ درصد و در بین زنان ۱۶/۹ درصد بوده است. همچنین نتایج طرح در سال ۱۳۹۴ بیانگر آن است که نرخ بیکاری در نقاط شهری بیشتر از نقاط روستایی است، به طوری که نرخ بیکاری در نقاط شهری ۸/۲ درصد و در نقاط روستایی ۷/۱ درصد است. به عبارت دیگر درصد شاغلان در نقاط روستایی بیشتر از نقاط شهری است، لذا روستائیان زودتر از شهرنشینان وارد بازار کار می شوند.

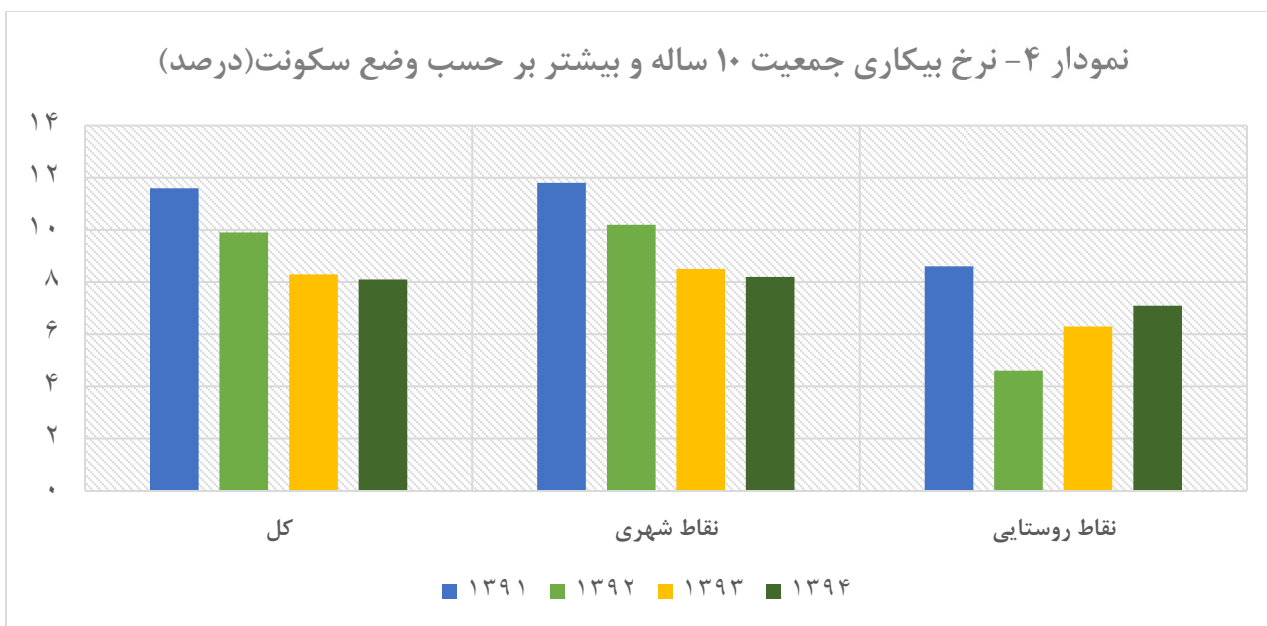
بر اساس نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال ۱۳۹۰، در نقاط شهری استان تهران ۲۴ درصد از جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر دارای تحصیلات عالی بوده اند، در صورتی که تنها ۷ درصد از این جمعیت در نقاط روستایی تحصیلات عالی داشته اند. همچنین از جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر در نقاط شهری استان ۸ درصد و در نقاط روستایی ۱۸ درصد بی سواد بوده اند. این اطلاعات که نشان دهنده سطح پایین تر تحصیلات روستائیان است و همچنین انتظارات کمتر بیکاران جویای کار روستانشین و بازار کار گسترده خدمات در استان تهران، از دلایل نرخ بیکاری پایین تر نقاط روستایی نسبت به شهری می باشد. ذکر این نکته نیز لازم است که در طی سالهای ۹۱ الی ۹۴، نرخ بیکاری در نقاط شهری در تمامی این سالها روندی کاهشی داشته است، اما در نقاط روستایی علی رغم کاهش زیاد این نرخ از ۹۱ به ۹۲، در سالهای بعد روند افزایشی داشته است (نمودار ۴). با بررسی نرخ بیکاری در رده های سنی مختلف مشخص می گردد که یکی از دلایل آن افزایش نرخ بیکاری جوانان به خصوص گروه سنی ۲۴-۱۵ ساله می باشد. این اتفاق با توجه به تغییرات فرهنگی و افزایش تحصیلات جوانان نسبت به میانسالان و انتظارات شغلی بالاتر بوده است. در ضمن باید به این نکته نیز توجه داشت که بسیاری از نقاط روستایی استان جمعیت زیادی دارند و در واقع شهری محسوب می شوند.

چنانچه جمعیت فعال ۱۵ ساله و بیشتر در نظر گرفته شود، نرخ بیکاری در سالهای ۹۴-۱۳۹۱ تفاوتی با مقدار این نرخ برای جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر ندارد.

نرخ بیکاری در سالهای ۹۴-۱۳۹۱ از ۱۱/۶ درصد به ۸/۱ درصد کاهش یافته که نشانگر کاهش تعداد بیکاران استان در طی این سالها است. در طی این سالهای جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر استان تهران ۹۳۴،۱۴۷ نفر افزوده شده اند، اما تعداد بیکاران استان تهران روند کاهش داشته به طوریکه از ۴۶۴،۳۴۹ نفر به ۳۵۰،۴۵۱ نفر کاهش یافته است. به عبارت دیگر با وجود افزایش ۸/۷ درصدی جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر و افزایش ۷/۸ درصدی جمعیت فعال استان، بیکاران استان ۲۴/۵ درصد کاهش یافته اند و شاغلان استان ۱۲ درصد افزایش یافته اند. اما لازم است به این نکته نیز توجه شود که علیرغم اینکه جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر استان رشد ۸/۷ درصدی داشته است، جمعیت فعال به همان نسبت افزایش نیافته است بلکه ۱ درصد کمتر رشد داشته است و این موضوع نشان می دهد قسمتی از کاهش بیکاری به علت ایجاد فرصت شغلی نبوده بلکه قسمتی از جمعیت که می توانست در گردش تولید کشور فعال باشد بنا به دلایلی از جمله گرایش به درآمد بدون کار (به دلیل رکود در بازار) و ... از محاسبات نرخ بیکاری خارج شده اند. بررسی کاملتر این موضوع نیازمند اطلاعات و آمارهای بیشتری است.

جدول ۱۲- نرخ بیکاری جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر به تفکیک جنس، نقاط شهری و روستایی در سالهای ۹۴-۱۳۹۱

سال	کل			نقاط شهری			نقاط روستایی		
	مرد و زن	مرد	زن	مرد و زن	مرد	زن	مرد و زن	مرد	زن
۱۳۹۱	۱۱/۶	۹/۷	۲۰/۵	۱۱/۸	۹/۹	۲۰/۴	۸/۶	۷/۳	۲۷/۷
۱۳۹۲	۹/۹	۷/۶	۲۳/۱	۱۰/۲	۷/۹	۲۳/۳	۴/۶	۳/۹	۱۶/۵
۱۳۹۳	۸/۳	۶/۵	۱۸/۱	۸/۵	۶/۶	۱۸/۳	۶/۳	۵/۴	۱۳/۸
۱۳۹۴	۸/۱	۶/۵	۱۶/۹	۸/۲	۶/۵	۱۷	۷/۱	۶/۶	۱۲/۵

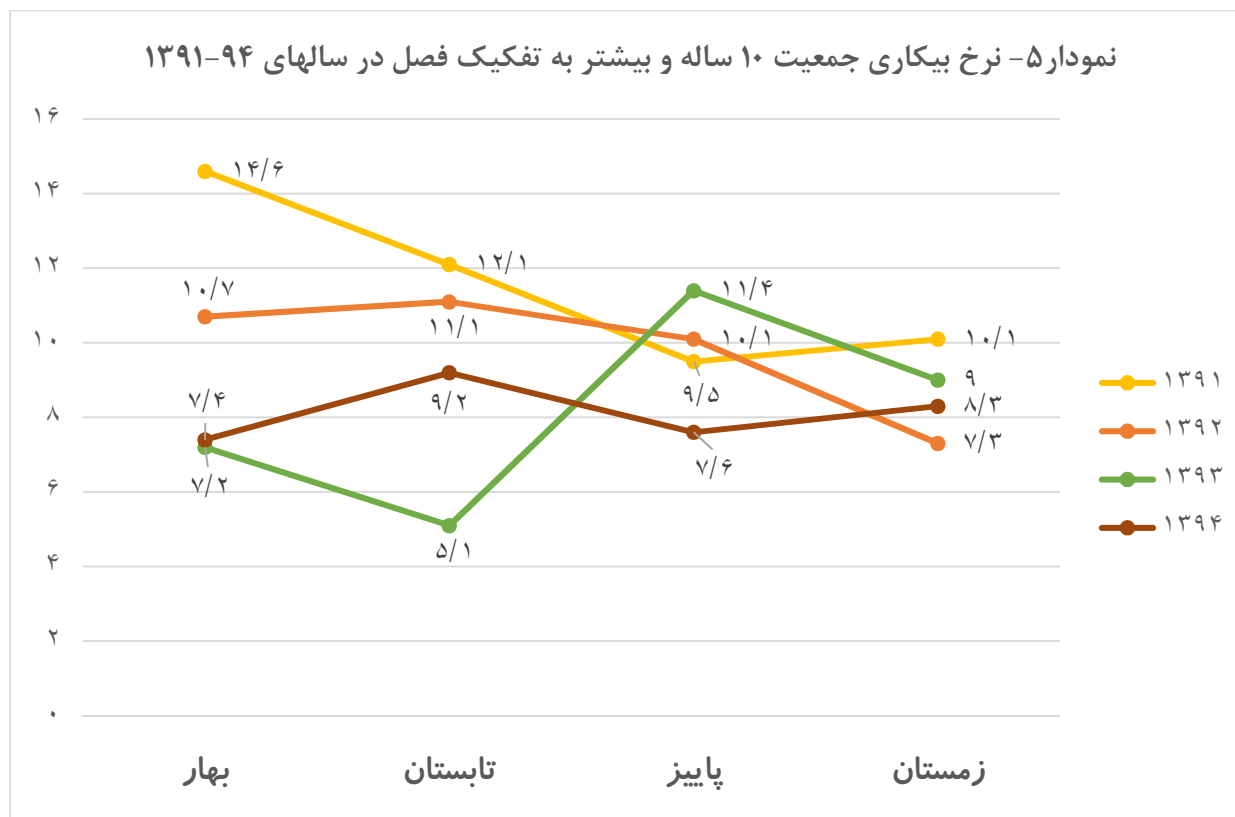

جدول ۱۳- نرخ بیکاری جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر به تفکیک فصل و نقاط شهری و روستایی در سالهای ۱۳۹۱-۹۴

شرح	بهار			تابستان			پاییز			زمستان		
	کل	نقاط شهری	نقاط روستایی	کل	نقاط شهری	نقاط روستایی	کل	نقاط شهری	نقاط روستایی	کل	نقاط شهری	نقاط روستایی
۱۳۹۱	۱۴/۶	۱۴/۹	۱۰/۲	۱۲/۱	۱۲/۵	۶/۹	۹/۵	۹/۷	۶/۵	۱۰/۱	۱۰/۱	۱۰/۶
۱۳۹۲	۱۰/۷	۱۱/۱	۴/۵	۱۱/۱	۱۱/۵	۵/۸	۱۰/۱	۱۰/۵	۳/۷	۷/۳	۷/۵	۴/۲
۱۳۹۳	۷/۲	۷/۲	۷/۲	۵/۱	۵/۲	۴/۳	۱۱/۴	۱۱/۷	۷/۲	۹	۹/۱	۶/۴
۱۳۹۴	۷/۴	۷/۴	۶/۵	۹/۲	۹/۴	۶/۳	۷/۶	۷/۷	۶/۳	۸/۳	۸/۳	۹/۱

در سال ۱۳۹۴ بیشترین نرخ بیکاری در فصل تابستان (۹/۲ درصد) و کمترین در فصل بهار (۷/۴ درصد) بوده است.

با مقایسه نرخ بیکاری فصول مختلف سالهای ۹۱ و ۹۴ مشخص می گردد که نرخ بیکاری در فصل های مشابه این سالیان از سال ۹۱ به ۹۴ کاهش یافته است اما روند تغییرات این فصول بسیار متغیر بوده است (مراجعه به جدول ۱۳). در اکثر این سالها (بجز ۱۳۹۳) نرخ بیکاری از فصل تابستان به پاییز روند کاهش داشته است. در سالهای ۹۱ و ۹۴ نرخ بیکاری از فصل پاییز به زمستان روندی افزایشی داشته است اما در سالهای ۹۲ و ۹۳ روند کاهشی بوده است. بررسی روند تغییرات نرخ بیکاری فصول مختلف در طی این سالها نیازمند طرح های مطالعاتی است.

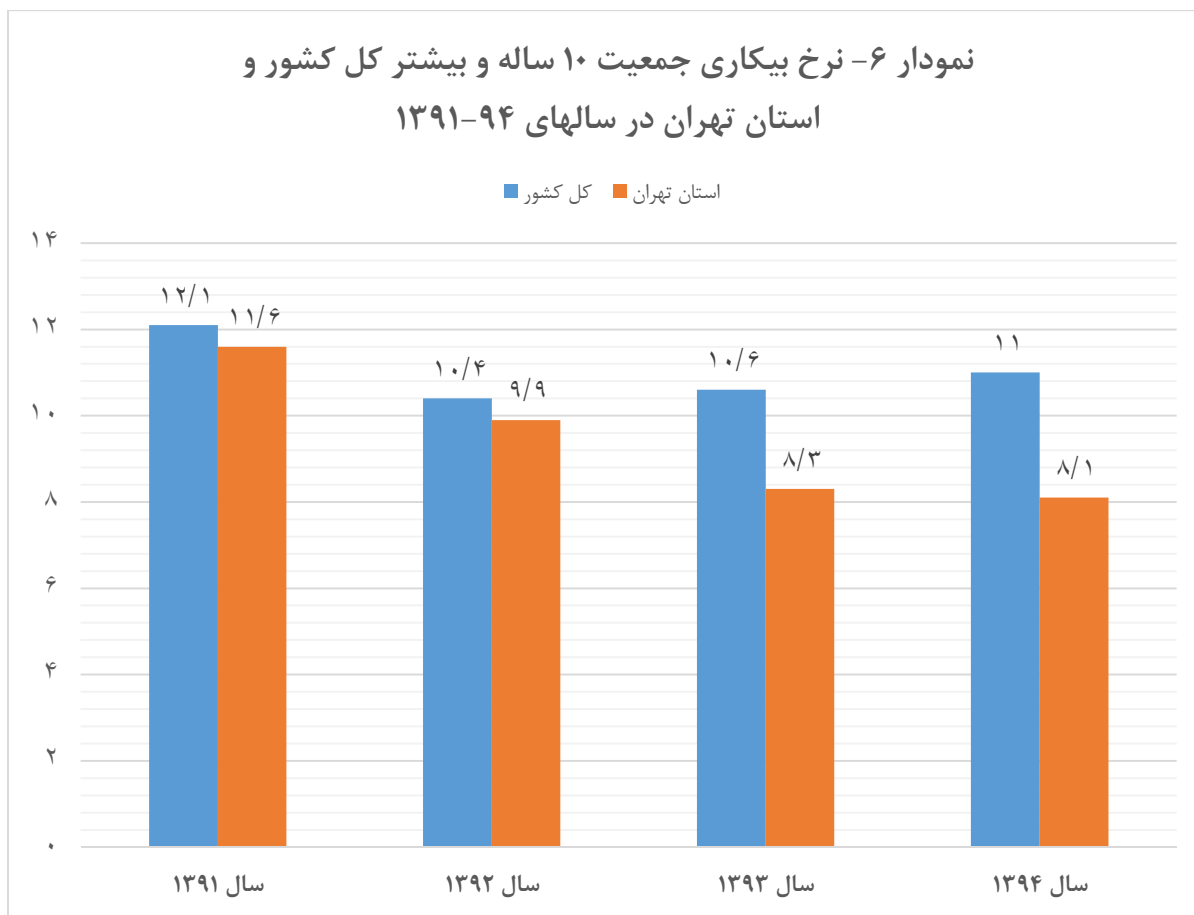
جدول ۱۴- نرخ بیکاری جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر کل کشور و استان تهران به تفکیک نقاط شهری و روستایی در سالهای ۹۴-۱۳۹۱

شرح	کل		نقاط شهری		نقاط روستایی	
	کل کشور	استان تهران	کل کشور	استان تهران	کل کشور	استان تهران
سال ۱۳۹۱	۱۲/۱	۱۱/۶	۱۳/۸	۱۱/۸	۸/۲	۸/۶
سال ۱۳۹۲	۱۰/۴	۹/۹	۱۱/۸	۱۰/۲	۷	۴/۶
سال ۱۳۹۳	۱۰/۶	۸/۳	۱۱/۶	۸/۵	۷/۹	۶/۳
سال ۱۳۹۴	۱۱	۸/۱	۱۲/۲	۸/۲	۸/۱	۷/۱

بررسی نرخ بیکاری جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر در سالهای ۹۴-۱۳۹۱ کل کشور و استان تهران نشان می دهد این شاخص در استان تهران کمتر از کل کشور بوده است.

در سال ۱۳۹۴ از ۳۱ استان کشور، در ۲۷ استان نرخ بیکاری از استان تهران و در ۱۹ استان نیز نرخ بیکاری از کل کشور بیشتر بوده است. در این سال فقط سه استان (کرمان، مرکزی، آذربایجان شرقی) نرخ بیکاری کمتری را نسبت به استان تهران تجربه کرده اند. در این سال استان کهگیلویه و بویر احمد با ۱۷/۷ درصد بیشترین و استان آذربایجان شرقی با ۷/۳ درصد کمترین نرخ بیکاری را در بین استان های کشور داشته اند.

در سال ۱۳۹۱ نرخ بیکاری استان تهران در بین استان های کشور در رتبه ۱۶ قرار داشته و در سال ۱۳۹۲ به رتبه ۱۲ و در سال ۱۳۹۳ به رتبه ششم و در نهایت در سال ۱۳۹۴ به رتبه سوم ارتقا پیدا کرده است (جداول ۱۵ و ۱۶).

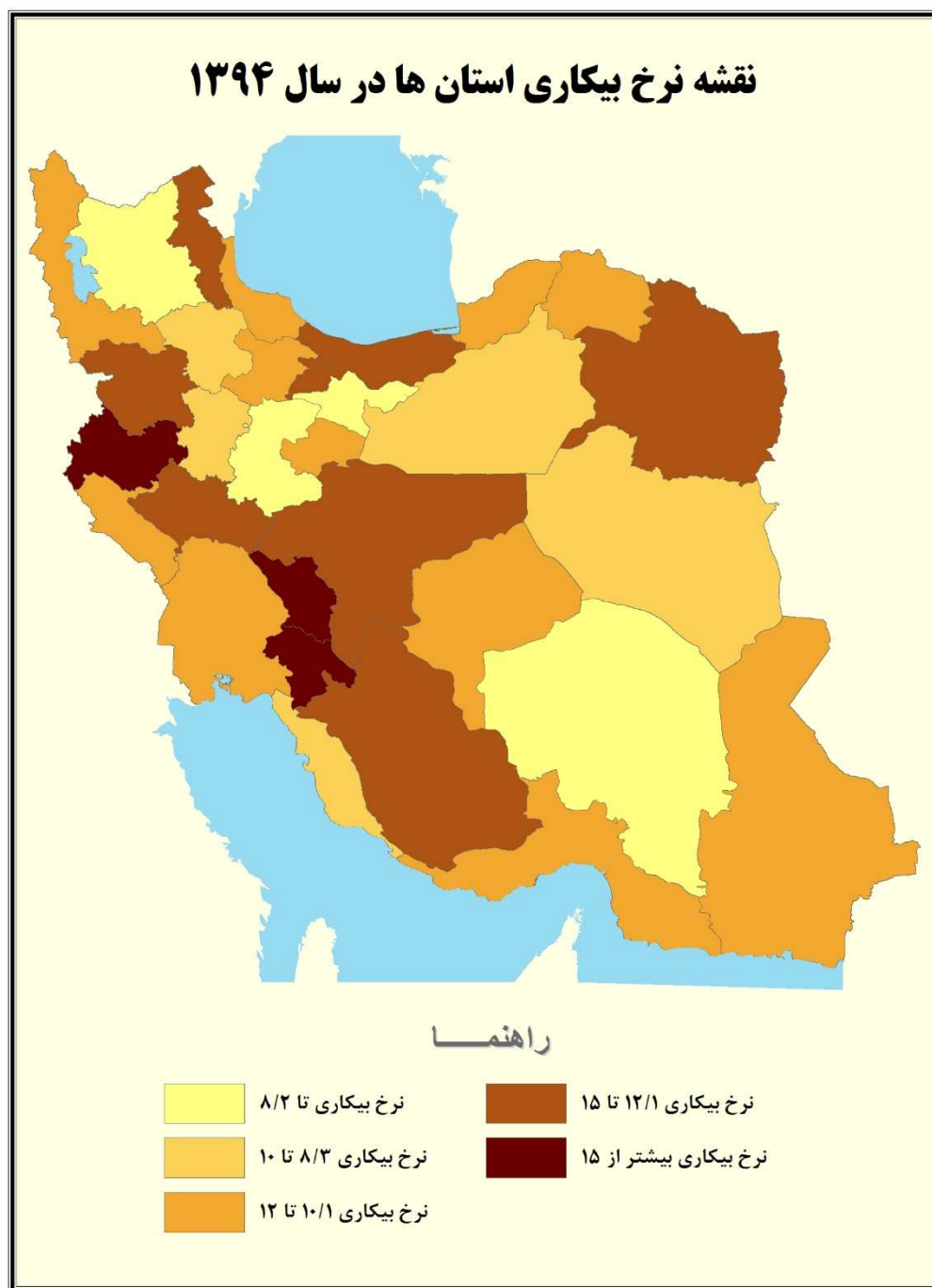

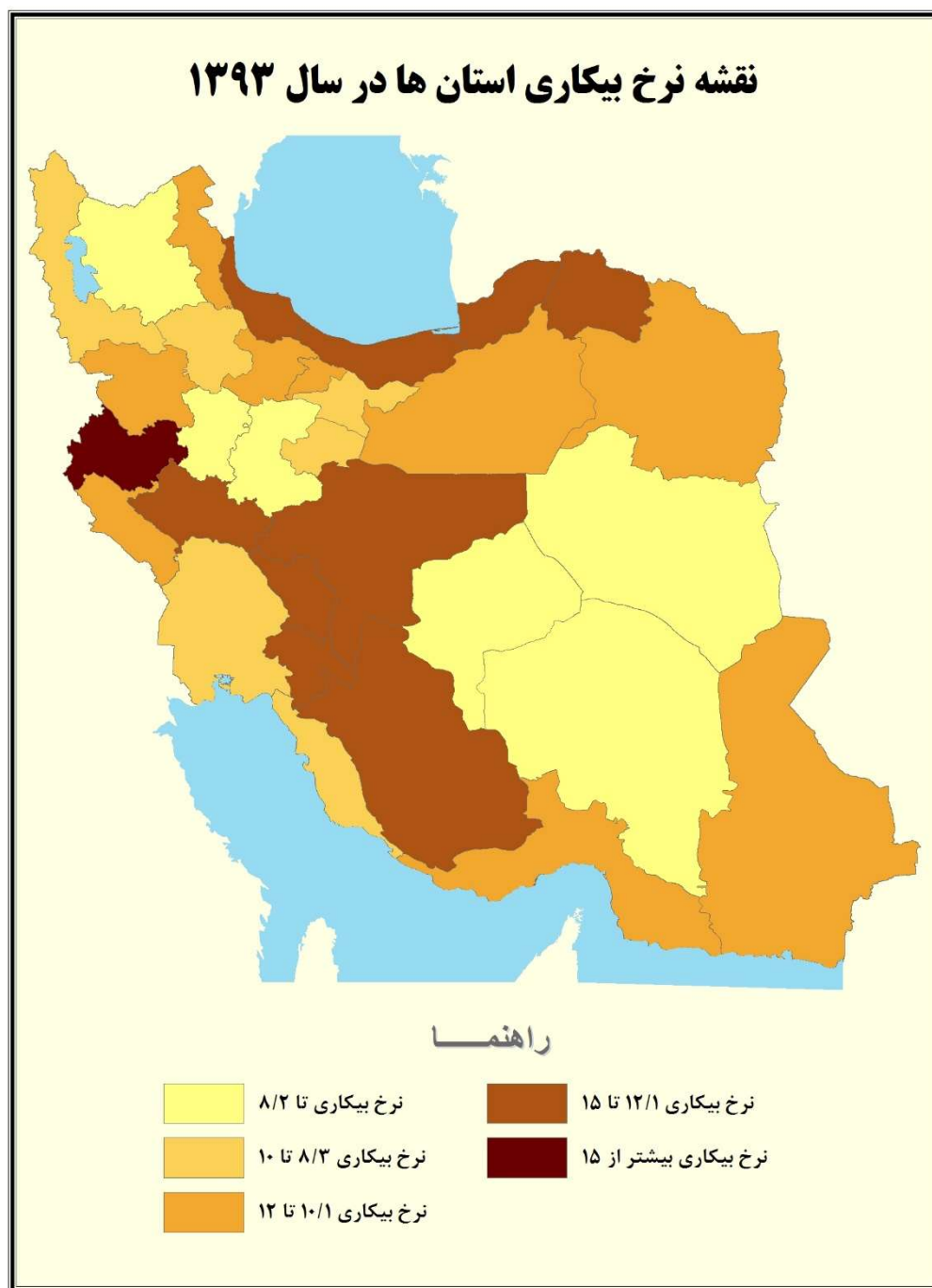
جدول ۱۵- نرخ بیکاری جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر به تفکیک استان ها در سالهای ۹۴-۱۳۹۱

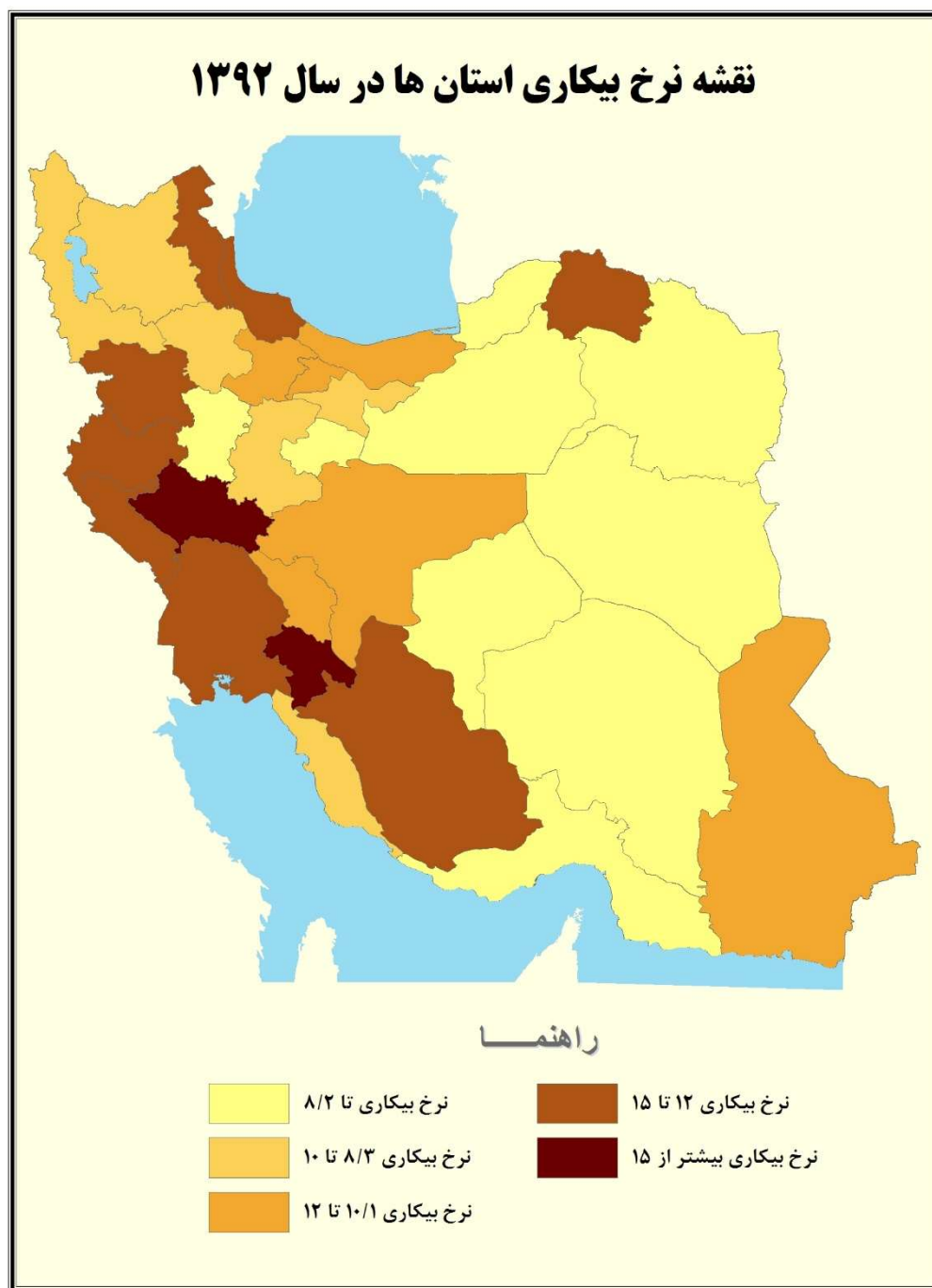
استان	سال ۱۳۹۱	سال ۱۳۹۲	سال ۱۳۹۳	سال ۱۳۹۴
کل کشور	۱۲/۱	۱۰/۴	۱۰/۶	۱۱
آذربایجان شرقی	۱۲/۴	۹/۶	۷/۸	۷/۳
آذربایجان غربی	۱۱	۹/۳	۹/۹	۱۰/۹
اردبیل	۱۳/۳	۱۲/۳	۱۱/۳	۱۲/۸
اصفهان	۱۳/۷	۱۰/۹	۱۲/۴	۱۳/۸
البرز	۱۴/۹	۱۰/۷	۱۱/۷	۱۲/۴
ایلام	۱۷/۲	۱۳/۸	۱۱/۱	۱۱/۶
بوشهر	۱۱/۶	۹	۹	۹/۷
تهران	۱۱/۶	۹/۹	۸/۳	۸/۱
چهارمحال	۱۰/۸	۱۰/۷	۱۵	۱۶/۴
خراسان جنوبی	۶/۳	۸	۷/۶	۸/۶
خراسان رضوی	۸/۶	۷/۹	۱۰/۸	۱۳/۳
خراسان شمالی	۱۰/۵	۱۲/۴	۱۴/۲	۱۱/۱
خوزستان	۱۲/۷	۱۳/۱	۹/۹	۱۰/۹
زنجان	۱۱/۲	۹/۹	۹/۸	۹/۶
سمنان	۹/۶	۷/۴	۱۱/۳	۸/۴
سیستان	۱۰/۴	۱۱/۴	۱۰/۹	۱۱/۵
فارس	۱۶/۷	۱۳/۳	۱۲/۴	۱۲/۱
قزوین	۱۲	۱۰/۳	۱۱/۹	۱۱/۷
قم	۱۱/۳	۷/۷	۹/۲	۱۱/۳
کردستان	۱۳/۹	۱۳/۶	۱۱/۶	۱۳/۳
کرمان	۷/۷	۶/۱	۶/۹	۷/۹
کرمانشاه	۱۶/۱	۱۴/۶	۱۵/۷	۱۷/۶
کهگیلویه	۱۲/۲	۱۶/۵	۱۴/۸	۱۷/۷
گلستان	۸/۹	۵/۸	۱۲/۴	۱۱/۸
گیلان	۱۵/۵	۱۳/۶	۱۳/۲	۱۱
لرستان	۲۰	۱۷/۱	۱۴/۹	۱۳/۳
مازندران	۹/۷	۱۱	۱۲/۷	۱۲/۱
مرکزی	۱۰/۳	۸/۶	۷	۷/۹
هرمزگان	۱۱/۵	۷/۴	۱۰/۳	۱۱/۹
همدان	۹/۶	۷/۷	۷/۷	۸/۵
یزد	۱۰/۲	۶/۵	۷/۸	۱۱/۲

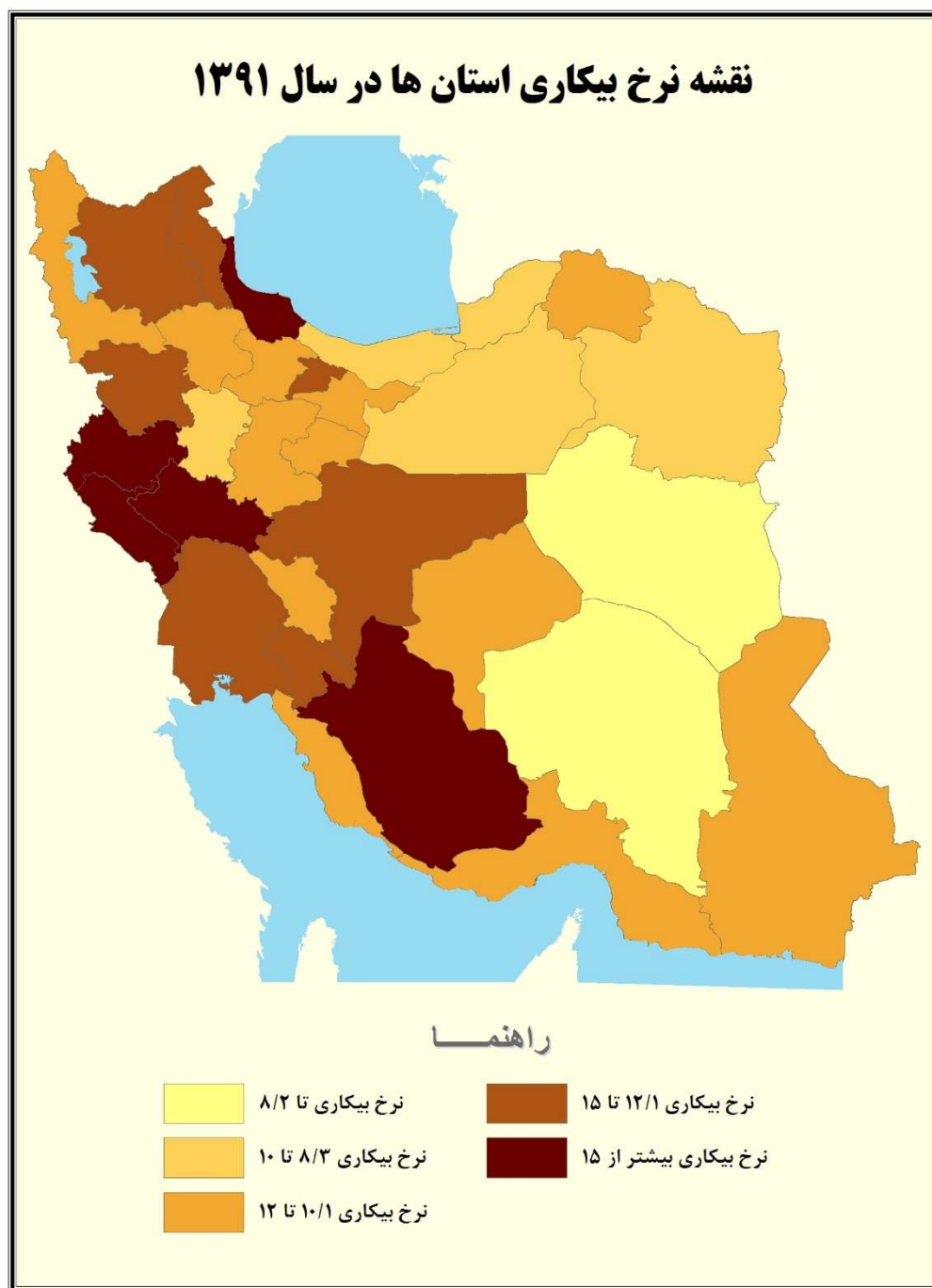
جدول ۱۶- رتبه نرخ بیکاری جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر به تفکیک استان ها در سالهای ۹۴-۱۳۹۱ (صعودی)

استان	سال ۱۳۹۱	سال ۱۳۹۲	سال ۱۳۹۳	سال ۱۳۹۴
آذربایجان شرقی	۱۹	۱۱	۵	۱
آذربایجان غربی	۱۲	۱۰	۱۰	۹
اردبیل	۲۱	۱۸	۱۵	۲۱
اصفهان	۲۲	۱۵	۱۹	۲۳
البرز	۲۴	۱۴	۱۷	۲۰
ایلام	۲۸	۲۳	۱۴	۱۵
بوشهر	۱۶	۹	۷	۸
تهران	۱۶	۱۲	۶	۳
چهارمحال	۱۱	۱۴	۲۵	۲۴
خراسان جنوبی	۱	۷	۳	۶
خراسان رضوی	۳	۶	۱۲	۲۲
خراسان شمالی	۱۰	۱۹	۲۲	۱۱
خوزستان	۲۰	۲۰	۱۰	۹
زنجان	۱۳	۱۲	۹	۷
سمنان	۵	۴	۱۵	۴
سیستان	۹	۱۷	۱۳	۱۴
فارس	۲۷	۲۱	۱۹	۱۹
قزوین	۱۷	۱۳	۱۸	۱۶
قم	۱۴	۵	۸	۱۳
کردستان	۲۳	۲۲	۱۶	۲۲
کرمان	۲	۲	۱	۲
کرمانشاه	۲۶	۲۴	۲۶	۲۵
کهگیلویه	۱۸	۲۵	۲۳	۲۶
گلستان	۴	۱	۱۹	۱۷
گیلان	۲۵	۲۲	۲۱	۱۰
لرستان	۲۹	۲۶	۲۴	۲۲
مازندران	۶	۱۶	۲۰	۱۹
مرکزی	۸	۸	۲	۲
هرمزگان	۱۵	۴	۱۱	۱۸
همدان	۵	۵	۴	۵
یزد	۷	۳	۵	۱۲

جدول ۱۷- نرخ بیکاری به تفکیک گروههای سنی در سال ۱۳۹۴

شرح	مرد و زن	مرد	زن
جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر	۸/۱	۶/۵	۱۶/۹
جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر	۸/۱	۶/۵	۱۶/۹
جوانان ۱۵-۲۴ ساله	۱۹	۱۴/۹	۳۶/۵
جوانان ۱۵-۲۹ ساله	۱۷/۳	۱۳/۳	۳۳/۲
جوانان ۲۵-۲۹ ساله	۱۶/۳	۱۲/۲	۳۳/۴
جمعیت ۳۰ ساله و بیشتر	۴/۶	۴/۱	۸/۰
جمعیت ۵۵ ساله و بیشتر	۲/۲	۲/۴	۰/۰

جدول ۱۸- نرخ بیکاری به تفکیک گروههای سنی در سال ۱۳۹۳

شرح	مرد و زن	مرد	زن
جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر	۸/۳	۶/۵	۱۸/۱
جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر	۸/۳	۶/۵	۱۸/۱
جوانان ۱۵-۲۴ ساله	۱۸/۶	۱۳/۸	۳۹/۷
جوانان ۱۵-۲۹ ساله	۱۶/۳	۱۲/۵	۳۱/۶
جوانان ۲۵-۲۹ ساله	۱۴/۹	۱۱/۸	۲۷/۰
جمعیت ۳۰ ساله و بیشتر	۵/۱	۴/۳	۱۰/۳
جمعیت ۵۵ ساله و بیشتر	۲/۷	۲/۷	۱/۹

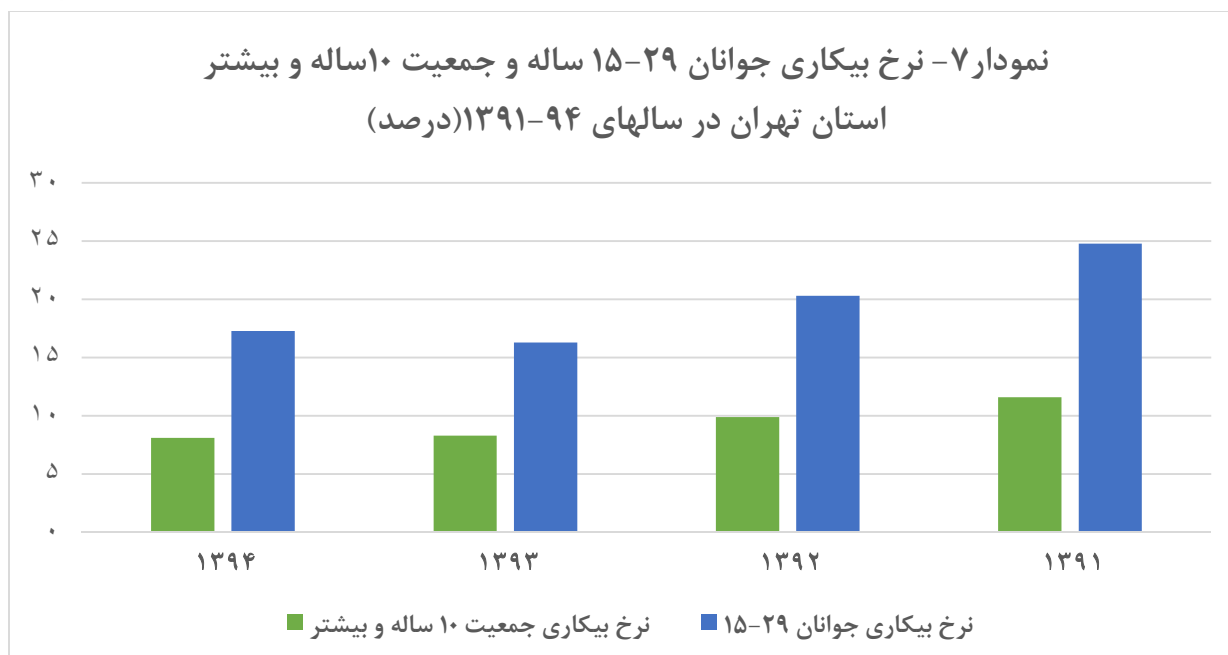
جدول ۱۹- نرخ بیکاری به تفکیک گروههای سنی در سال ۱۳۹۲

شرح	مرد و زن	مرد	زن
جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر	۹/۹	۷/۶	۲۳/۱
جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر	۹/۹	۷/۶	۲۳/۱
جوانان ۱۵-۲۴ ساله	۲۴/۶	۱۸/۹	۴۹/۷
جوانان ۱۵-۲۹ ساله	۲۰/۳	۱۴/۹	۴۳/۱
جوانان ۲۵-۲۹ ساله	۱۷/۳	۱۲/۰	۳۸/۸
جمعیت ۳۰ ساله و بیشتر	۵/۱	۴/۶	۹/۱
جمعیت ۵۵ ساله و بیشتر	۴/۴	۴/۸	۰/۰

جدول ۲۰- نرخ بیکاری به تفکیک گروههای سنی در سال ۱۳۹۱

شرح	مرد و زن	مرد	زن
جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر	۱۱/۶	۹/۷	۲۰/۵
جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر	۱۱/۶	۹/۷	۲۰/۵
جوانان ۱۵-۲۴ ساله	۲۷/۲	۲۲/۵	۴۴
جوانان ۱۵-۲۹ ساله	۲۴/۸	۲۱/۱	۳۸/۱
جوانان ۲۵-۲۹ ساله	۲۳/۲	۲۰/۲	۳۴/۲
جمعیت ۳۰ ساله و بیشتر	۵/۳	۴/۷	۹/۰
جمعیت ۵۵ ساله و بیشتر	۱/۹	۲/۱	۰/۰

مقایسه نرخ بیکاری گروههای سنی نشان می دهد که بیکاری در بین جوانان ۱۵-۲۴ ساله بسیار بالا می باشد که نشان می دهد فاصله زیادی از زمان اتمام تحصیلات تا زمان یافتن کار وجود دارد که در ذیل به دلایل آن پرداخته شده است. همچنین بیکاری در بین جوانان ۱۵-۲۹ بیشتر از دو برابر بیکاری جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر است. تغییرات سالانه نرخ بیکاری گروه سنی (۱۵-۲۹ ساله) نشان می دهد این نرخ در سال ۱۳۹۴ نسبت به سال ۱۳۹۳، یک درصد افزایش یافته است در حالی که نرخ بیکاری در مجموع کاهش یافته است. یک علت بالا بودن میزان بیکاری جوانان نسبت به میزان بیکاری کلی، این است که جست و جو کنندگان کار برای اولین بار به دلیل نداشتن تجربه کاری و دست یابی محدود به اطلاعات فرصت های شغلی، با مشکلات بیشتری مواجه هستند. دلیل دیگر اینکه میزان ترک شغل (جابجایی شغل) در بین کارکنان جوان بیشتر است و این احتمال هم وجود دارد که در فاصله دستیابی به شغل دیگر، مدتی هم بیکار بمانند. لذا لازم است متولیان امر با ایجاد فرصتهای شغلی جدید، زمینه اشتغال جوانان که عمده بیکاران را تشکیل می دهند را فراهم کند. همانطور که از جداول ۱۶ تا ۱۹ پیداست با افزایش سن به ۳۰ سالگی و بیشتر نرخ بیکاری به شدت کاهش می یابد.

ساختار آموزشی بیکاران

در سال ۱۳۹۴ جمعیت بیکار ۱۰ ساله و بیشتر استان تهران ۳۵۰,۴۵۱ نفر بوده اند که از این تعداد، ۹۹ درصد با سواد و ۱ درصد بی سواد می باشند. از این تعداد بیکار، ۶۶/۹ درصد مرد و ۳۳/۱ درصد زن بوده اند. سطوح تحصیلی بیکاران استان در سال ۱۳۹۴ نشان می دهد که ۸/۵ درصد بیکاران استان دارای تحصیلات ابتدایی، ۱۵/۶ درصد راهنمایی، ۰/۱ درصد متوسطه، ۲۸/۹ درصد دیپلم و پیش دانشگاهی، ۴۵/۷ درصد آموزش عالی و ۰/۲ درصد دوره سواد آموزی را دیده اند.

این ارقام نشان می دهد بیشتر بیکاران استان تهران در سال ۱۳۹۴ دارای تحصیلات آموزش عالی و دیپلم بوده اند. از میان ۴۵/۷ درصد بیکاران دارای تحصیلات آموزش عالی استان، ۶/۵ درصد دارای تحصیلات فوق دیپلم، ۳۱/۲ درصد لیسانس و ۸/۱ درصد فوق لیسانس و دکترا داشته اند.

در میان بیکاران مرد استان در سال ۱۳۹۴، ۱۱/۸ درصد دارای تحصیلات ابتدایی، ۱۹/۹ درصد راهنمایی، ۰/۱ درصد متوسطه، ۳۳/۷ درصد دیپلم و پیش دانشگاهی، ۳۲/۸ درصد آموزش عالی و ۰/۳ درصد دوره سواد آموزی را دیده اند.

در میان بیکاران زن استان در این سال، ۱/۹ درصد دارای تحصیلات ابتدایی، ۷/۱ درصد راهنمایی، ۱۹ درصد دیپلم و پیش دانشگاهی و ۷۱/۹ درصد تحصیلات آموزش عالی داشته اند.

لذا در میان مردان بیشترین بیکاری مربوط به بیکاران دارای دیپلم و سپس بیکاران دارای تحصیلات عالی می باشد، در حالیکه در میان زنان بیشترین بیکاران، مربوط به زنان دارای تحصیلات عالی و بعد از آن با فاصله زیادی بیکاران دارای دیپلم می باشد (تعداد بیکاران زن دارای تحصیلات عالی تقریباً ۴ برابر بیکاران زن دارای دیپلم است). همچنین حدود ۳۰ درصد بیکاران مرد دارای تحصیلات زیر دیپلم هستند در حالیکه برای بیکاران زن این حدود ۹ درصد می باشد.

این وضعیت برای سالهای ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۳ نیز تقریباً مشابه بوده است. با بررسی این دوره مشخص می گردد که در بین زنان، بیکاران با تحصیلات بالاتر در حال افزایش است که از جمله دلایل آن رونق مدرک گرایی در جامعه به ویژه زنان می باشد. در بین مردان حدود ۶۰ درصد بیکاران دارای دیپلم و زیر دیپلم هستند، که نیاز است با افزایش مهارت در جهت کیفی سازی و بهبود وضعیت کار آنان توجه نمود (نمودارهای ۹ و ۱۰).

جدول ۲۱- بیکاران ۱۰ ساله و بیشتر استان تهران برحسب جنس، وضع سواد و مدرک تحصیلی در سال ۱۳۹۱ (درصد)

شرح	مرد و زن	مرد	زن
کل	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰
جمع	۹۹/۷	۹۹/۶	۱۰۰/۰
ابتدایی	۸/۱	۱۰/۲	۳/۵
راهنمایی	۱۳/۸	۱۸/۷	۲/۸
متوسطه	۰/۶	۰/۸	۰/۰
دیپلم و پیش دانشگاهی	۳۷/۲	۴۳/۴	۲۳/۷
فوق دیپلم	۱۰/۰	۶/۳	۱۸/۱
لیسانس	۲۶/۴	۱۸/۷	۴۳/۳
فوق لیسانس و دکترا	۳/۴	۱/۱	۸/۶
سوادآموزی و غیررسمی	۰/۲	۰/۳	۰/۰
بی سواد	۰/۳	۰/۴	۰/۰

جدول ۲۲- بیکاران ۱۰ ساله و بیشتر استان تهران برحسب جنس، وضع سواد و مدرک تحصیلی در سال ۱۳۹۲ (درصد)

زن	مرد	مرد و زن	شرح
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	کل
۱۰۰/۰	۹۷/۹	۹۸/۶	جمع
۰/۸	۹/۸	۶/۷	ابتدایی
۳/۰	۲۰/۲	۱۴/۳	راهنمایی
۰/۹	۰/۰	۰/۳	متوسطه
۱۶/۱	۳۱/۴	۲۶/۱	دیپلم و پیش دانشگاهی
۱۰/۹	۷/۷	۸/۸	فوق دیپلم
۵۹/۳	۲۴/۰	۳۶/۱	لیسانس
۸/۵	۴/۷	۶/۰	فوق لیسانس و دکترا
۰/۴	۰/۰	۰/۱	سوادآموزی و غیررسمی
۰/۰	۲/۱	۱/۴	بی سواد

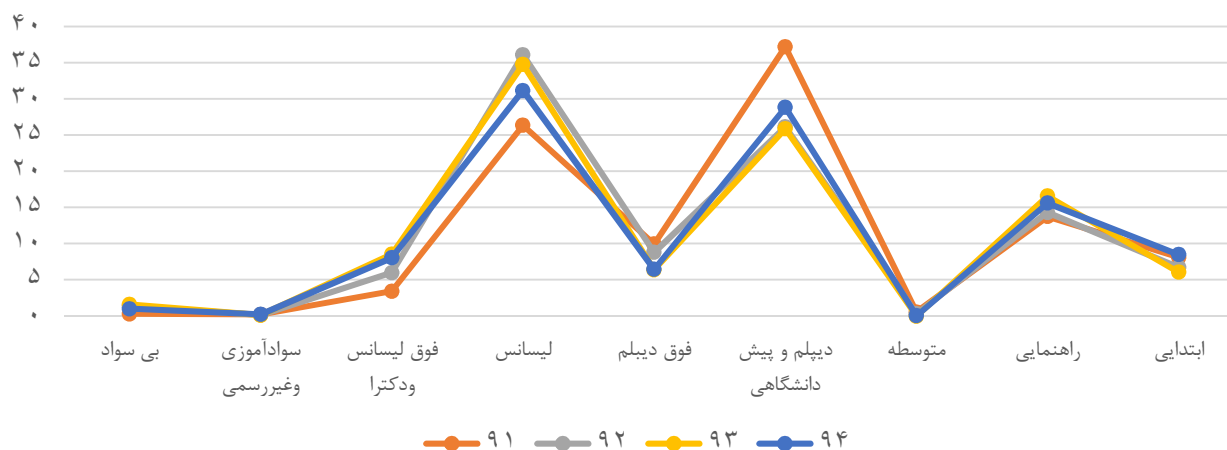
جدول ۲۳- بیکاران ۱۰ ساله و بیشتر استان تهران برحسب جنس، وضع سواد و مدرک تحصیلی در سال ۱۳۹۳ (درصد)

زن	مرد	مرد و زن	شرح
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	کل
۱۰۰/۰	۹۷/۶	۹۸/۴	جمع
۰/۸	۸/۷	۶/۱	ابتدایی
۷/۶	۲۱/۲	۱۶/۶	راهنمایی
۰/۰	۰/۰	۰/۰	متوسطه
۱۹/۱	۲۹/۳	۲۵/۹	دیپلم و پیش دانشگاهی
۶/۵	۶/۳	۶/۴	فوق دیپلم
۵۰/۳	۲۷/۰	۳۴/۸	لیسانس
۱۵/۷	۴/۹	۸/۵	فوق لیسانس و دکترا
۰/۰	۰/۲	۰/۱	سوادآموزی و غیررسمی
۰/۰	۲/۴	۱/۶	بی سواد

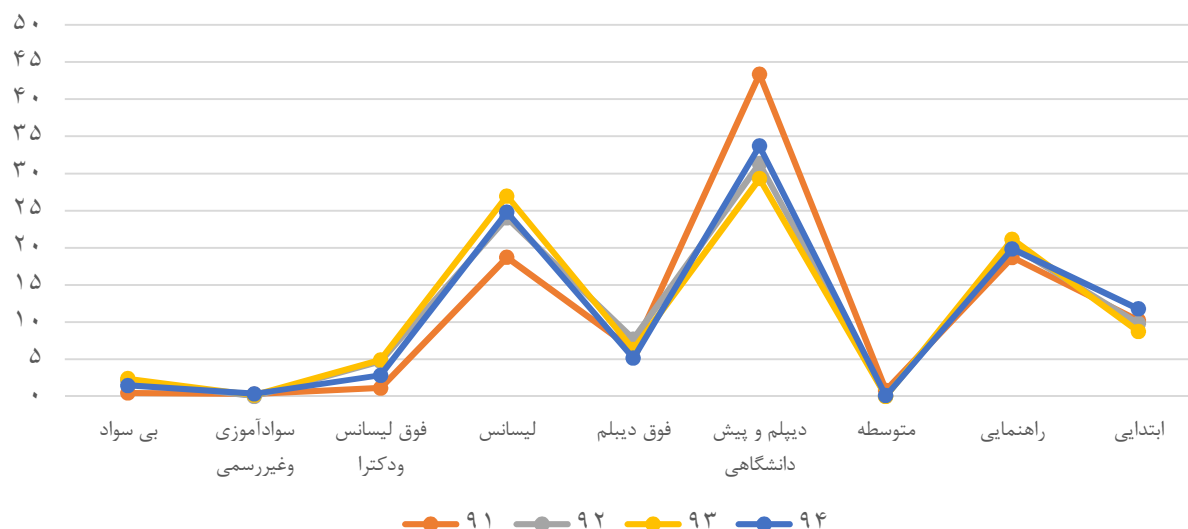
جدول ۲۴- بیکاران ۱۰ ساله و بیشتر استان تهران برحسب جنس، وضع سواد و مدرک تحصیلی در سال ۱۳۹۴ (درصد)

شرح	مرد و زن	مرد	زن
کل	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰
جمع	۹۹/۰	۹۸/۵	۹۹/۹
ابتدایی	۸/۵	۱۱/۸	۱/۹
راهنمایی	۱۵/۶	۱۹/۹	۷/۱
متوسطه	۰/۱	۰/۱	۰/۰
دیپلم و پیش دانشگاهی	۲۸/۹	۳۳/۷	۱۹/۰
فوق دیپلم	۶/۵	۵/۱	۹/۲
لیسانس	۳۱/۲	۲۴/۸	۴۴/۱
فوق لیسانس و دکترا	۸/۱	۲/۸	۱۸/۶
سوادآموزی و غیررسمی	۰/۲	۰/۳	۰/۰
بی سواد	۱/۰	۱/۵	۰/۱

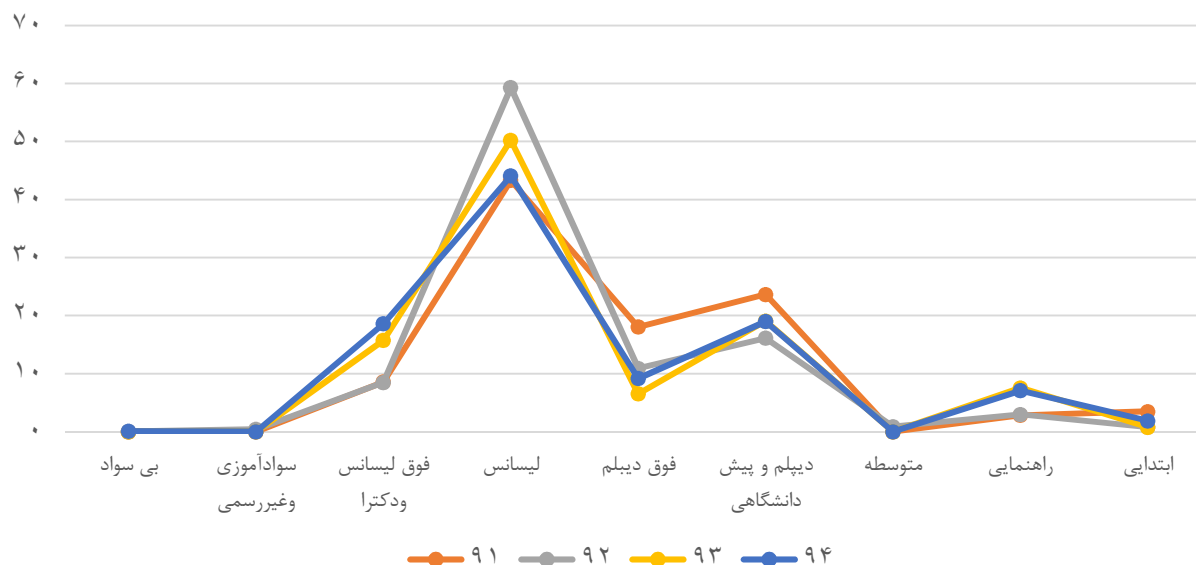
نمودار ۸- بیکاران ۱۰ ساله و بیشتر برحسب مدرک تحصیلی در سالهای ۹۴-۱۳۹۱ (درصد)

نمودار ۹- بیکاران مرد ۱۰ ساله و بیشتر بر حسب مدرک تحصیلی در سالهای ۹۴-۱۳۹۱ (درصد)

نمودار ۱۰- بیکاران زن ۱۰ ساله و بیشتر بر حسب مدرک تحصیلی در سالهای ۹۴-۱۳۹۱ (درصد)

نسبت اشتغال

نسبت اشتغال نشان می دهد که چند درصد جمعیت واقع در سن کار، شاغل هستند. نتایج طرح آمارگیری نیروی کار در سال ۱۳۹۴ نشان می دهد، نسبت اشتغال جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر ۳۴/۱ درصد بوده است، به عبارت دیگر ۳۴/۱ درصد از جمعیت واقع در سن کار استان تهران شاغل بوده اند. این نسبت برای مردان به مراتب بسیار بیشتر از زنان بوده است، به طوری که نسبت مذکور در بین مردان ۵۸/۲ درصد و در بین زنان ۹/۹ درصد بوده است. با توجه به اینکه ۵۰/۲ درصد جمعیت واقع در سن کار در این سال را مردان و ۴۹/۸ درصد آنان زنان بوده اند، اما ۸۵/۶ درصد شاغلان را مردان و ۱۴/۴ درصد شاغلان را زنان تشکیل داده اند، که نشان دهنده سهم پایین اشتغال زنان نسبت به مردان می باشد. همچنین نسبت اشتغال جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر در نقاط روستایی بیشتر از نقاط شهری بوده است، به نحوی که این نسبت برای سال ۱۳۹۴ در نقاط روستایی ۳۴/۴ درصد و در نقاط شهری ۳۴/۱ درصد بوده است. اگر نسبت اشتغال را برای مردان و زنان در نقاط شهری و روستایی مقایسه کنیم مشخص می گردد که این نسبت برای مردان در نقاط روستایی نسبت به شهری بیشتر است، اما برای زنان وضعیت معکوس است و نسبت اشتغال زنان در نقاط شهری بیشتر از نقاط روستایی است که در مورد دلایل آن می توان به تفاوت های فرهنگی خانوارها و ترجیح خانه داری به کار در بیرون منزل در نقاط روستایی و فرصت های شغلی کمتر در نقاط روستایی اشاره کرد.

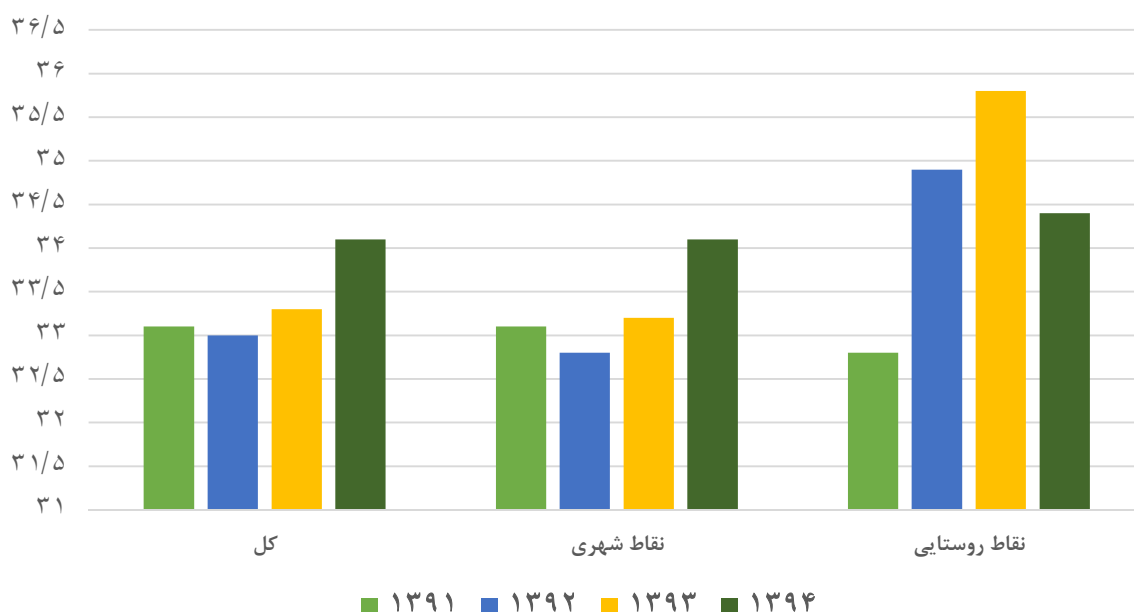
بررسی نسبت اشتغال در جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر نشان می دهد، این نسبت در سال ۱۳۹۴ در استان تهران ۳۶/۷ درصد بوده است. همچنین این نسبت مشابه وضعیت جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر در بین مردان بیش از زنان و در نقاط روستایی بیش از نقاط شهری بوده است.

بررسی روند تغییرات این شاخص حاکی از آن است که این نسبت از سال ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۴، یک درصد افزایش یافته است. وضعیت این شاخص در سالهای ۹۴-۱۳۹۱ تقریباً مشابه بوده که در جدول ۲۵ آمده است.

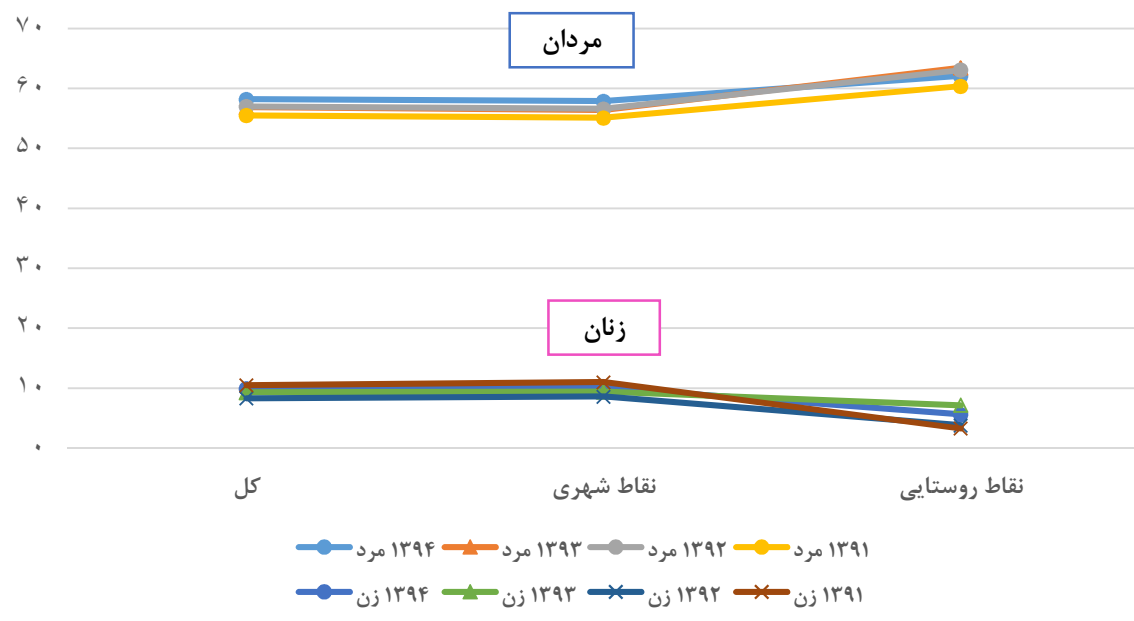
جدول ۲۵- نسبت اشتغال به تفکیک جنس، نقاط شهری و روستایی در سالهای ۹۴-۱۳۹۱

سال	نسبت اشتغال	کل			نقاط شهری			نقاط روستایی		
		مرد و زن	مرد	زن	مرد و زن	مرد	زن	مرد و زن	مرد	زن
۱۳۹۱	جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر	۳۳/۱	۵۵/۵	۱۰/۵	۳۳/۱	۵۵/۱	۱۱	۳۲/۸	۶۰/۴	۳/۳
	جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر	۳۵/۷	۵۹/۶	۱۱/۴	۳۵/۶	۵۹	۱۱/۹	۳۶/۸	۶۷/۸	۳/۷
۱۳۹۲	جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر	۳۳	۵۷	۸/۳	۳۲/۸	۵۶/۶	۸/۶	۳۴/۹	۶۳/۱	۳/۸
	جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر	۳۵/۷	۶۱/۸	۹	۳۵/۵	۶۱/۴	۹/۳	۳۸/۲	۶۸/۷	۴/۲
۱۳۹۳	جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر	۳۳/۳	۵۶/۹	۹/۳	۳۳/۲	۵۶/۴	۹/۴	۳۵/۸	۶۳/۵	۷/۱
	جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر	۳۶	۶۱/۸	۹/۹	۳۵/۷	۶۱/۲	۱۰/۱	۳۹/۹	۷۰/۹	۷/۹
۱۳۹۴	جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر	۳۴/۱	۵۸/۲	۹/۹	۳۴/۱	۵۷/۹	۱۰/۱	۳۴/۴	۶۲/۱	۵/۶
	جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر	۳۶/۷	۶۲/۸	۱۰/۶	۳۶/۶	۶۲/۴	۱۰/۹	۳۸/۳	۶۹	۶/۲

نمودار ۱۱- نسبت اشتغال جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر استان تهران به تفکیک
نقاط شهری و روستایی در سالهای ۱۳۹۱-۹۴ (درصد)

نمودار ۱۲- نسبت اشتغال جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر به تفکیک جنس و
نقاط شهری و روستایی در سالهای ۱۳۹۱-۹۴ (درصد)

اشتغال ناقص

افراد دارای اشتغال ناقص شامل تمام شاغلانی است که در هفته مرجع، حاضر در سرکار یا غیب موقت از محل کار بوده و به دلایل اقتصادی نظیر رکود کاری، پیدا نکردن کار با ساعت کار بیش تر، قراردادن در فصل غیر کاری، کمتر از ۴۴ ساعت کار کرده، خواهان و آماده برای انجام کار اضافی در هفته مرجع بوده اند.

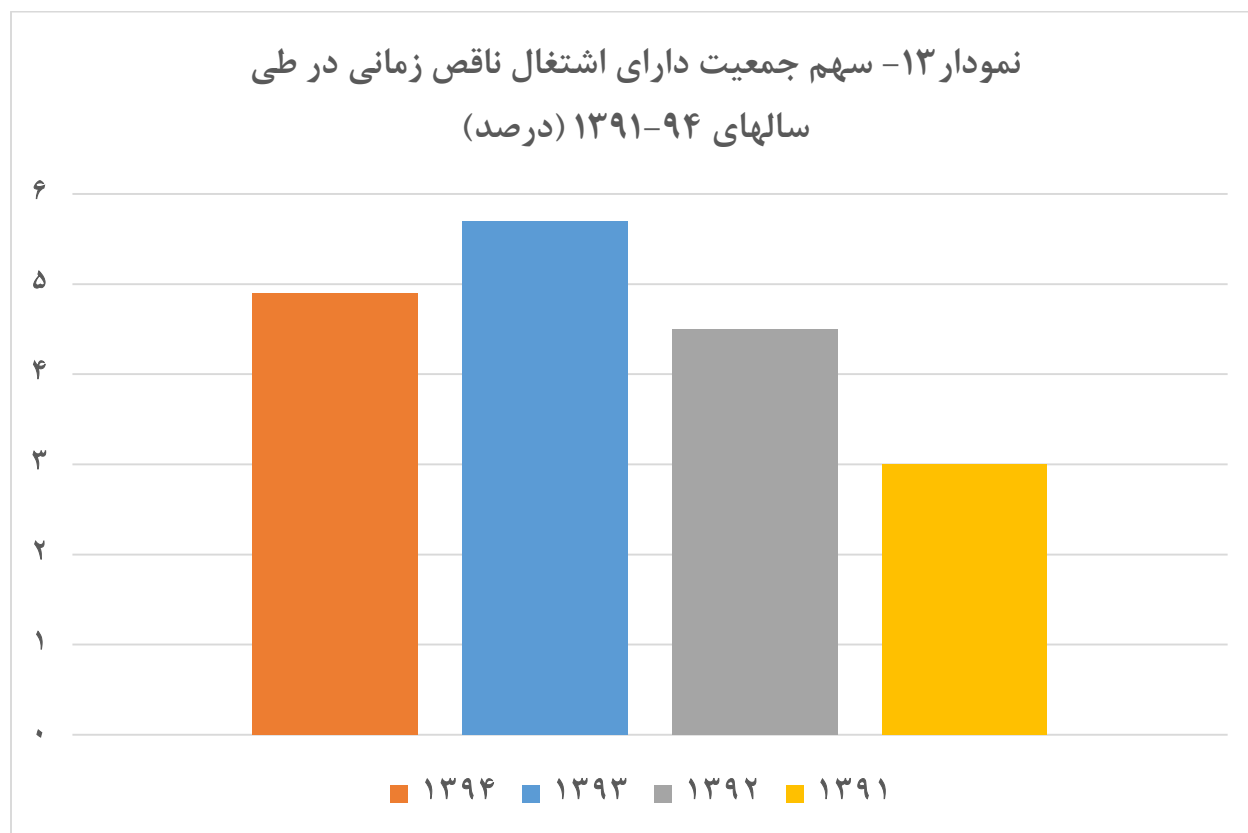
از دیدگاه اقتصاد کلان، اشتغال ناقص زمانی، ماهیتی مشابه بیکاری دارد، زیرا از نیروی کار افرادی که کمتر از ساعت دلخواه کار می کنند، استفاده ناقص می شود. یکی از شاخص های اشتغال ناقص زمانی، سهم جمعیت دارای اشتغال ناقص زمانی است که نشان می دهد چند درصد جمعیت شاغل، دارای اشتغال ناقص هستند.

در سال ۱۳۹۴، ۴/۹ درصد از شاغلان، دارای اشتغال ناقص بوده اند. این نسبت در بین مردان ۵/۲ درصد و در بین زنان ۳ درصد و همچنین در نقاط شهری ۴/۶ درصد و در نقاط روستایی ۹/۷ درصد بوده است. در نتیجه از ۳،۹۶۲،۱۹۶ شاغل استان تهران در سال ۱۳۹۴، تعداد ۱۹۴،۱۴۸ نفر آنان اشتغال ناقص داشته اند که جمعیت مردان دارای اشتغال ناقص برابر با ۱۷۶،۳۴۰ نفر و زنان برابر ۱۷،۱۳۱ نفر می شود. از آنجایی که معمولاً اشتغال ناقص نیازهای مالی فرد و خانوار را تامین نمی کند و خود فرد نیز خواهان کار با ساعات بیشتر (استاندارد) می باشد، لذا می توان آنان را به نوعی بیکار نامید. در این صورت اگر تعداد شاغلان دارای اشتغال ناقص زمانی را به جمع بیکاران اضافه کنیم، نرخ بیکاری به ۱۲/۶ درصد افزایش می یابد.

روند تغییرات سهم جمعیت دارای اشتغال ناقص زمانی حاکی از آن است که سهم این گروه از شاغلین از سال ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۳ رو به افزایش بوده است به طوری که از ۳ درصد در سال ۱۳۹۱ به ۵/۷ درصد در سال ۱۳۹۳ افزایش یافته است، اما در سال ۱۳۹۴ روند کاهشی داشته و به ۴/۹ رسیده است.

جدول ۲۶- سهم جمعیت دارای اشتغال ناقص زمانی به تفکیک جنس، نقاط شهری و روستایی در سالهای ۹۴-۱۳۹۱ (درصد)

سال	کل			نقاط شهری			نقاط روستایی		
	مرد و زن	مرد	زن	مرد و زن	مرد	زن	مرد و زن	مرد	زن
۱۳۹۱	۳	۳/۳	۱/۲	۲/۸	۳/۲	۱/۱	۵/۳	۵/۵	۳/۰
۱۳۹۲	۴/۵	۴/۶	۳/۷	۴/۳	۴/۳	۳/۸	۷/۳	۷/۷	۰/۰
۱۳۹۳	۵/۷	۶/۱	۳/۴	۵/۶	۶/۰	۳/۲	۷/۵	۷/۶	۶/۸
۱۳۹۴	۴/۹	۵/۲	۳/۰	۴/۶	۴/۹	۲/۸	۹/۷	۹/۷	۹/۲

سهم اشتغال با ساعات کار معمول بیش از ۵۰ ساعت

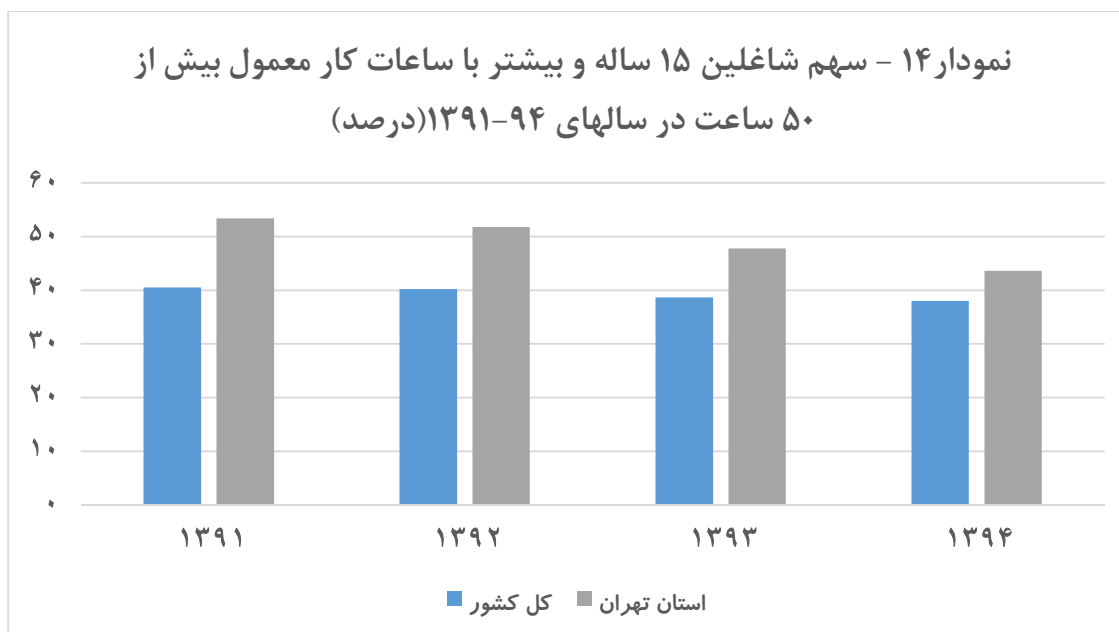
سهم شاغلان با ساعات کار بیش از حد، نماگر مفیدی از وضعیت کار شاغلان است، زیرا تهدیدی برای سلامت جسم و روان افراد و به تبع آن، سلامت جامعه است و در تعارض با تعادل بین کار و زندگی افراد است. این پدیده، اغلب به دلیل نامتناسب بودن دستمزدهای پرداختی بروز می‌یابد و یکی از پیامدهای نامطلوب آن نیز کاهش بهره‌وری در کل اقتصاد است. به همین دلیل نیز، سازمان بین‌المللی کار در نخستین قطعنامه خود در سال ۱۹۱۹ میلادی، تصریح کرده که میزان ساعت کار هفتگی افراد شاغل، نباید بیش از ۴۸ ساعت باشد. البته نیاز است که در کنار ساعات کار اضافی، پرسشی مبنی بر علت کار اضافی در آمارگیری نیروی کار مطرح شود تا مشخص گردد که چه میزان از این شاغلین به دلیل پرداختی نامناسب به کار بیش از ۵۰ ساعت روی آورده اند و چه میزان به دلیل اشتیاق شدید به کار و یا ماهیت کار بوده است.

بررسی سهم شاغلین ۱۵ ساله و بیشتر با ساعات کار معمول بیش از ۵۰ ساعت در سال ۱۳۹۴ نشان می دهد، ۴۳/۶ درصد شاغلین استان تهران به طور معمول بیش از ۵۰ ساعت در هفته کار می کنند. این شاخص برای مردان ۴۹/۱ درصد و در بین زنان ۱۰/۹ درصد و در مناطق شهری ۴۳/۱ درصد و در مناطق روستایی ۵۰/۲ درصد بوده است.

بررسی تغییرات این شاخص در طی سالهای ۹۴-۱۳۹۱ نشان می دهد که سهم این شاغلین از سال ۹۱ تا ۹۴ کاهش یافته است به طوری که از ۵۳/۴ درصد در سال ۱۳۹۱ به ۴۳/۶ درصد در سال ۱۳۹۴ رسیده است. همچنین سهم شاغلین با ساعات کار معمول بیش از ۵۰ ساعت در استان تهران خیلی بیشتر از کل کشور بوده است. کاهش سهم این شاغلین در طی این سالها در استان تهران بیش از کل کشور بوده، به نحوی که از سال ۱۳۹۱ الی ۱۳۹۴ سهم این شاغلین در کل کشور ۲/۵ درصد و در استان تهران ۹/۸ درصد کاهش یافته است. همچنین مقایسه سهم این شاغلین در استان تهران و کل کشور نشان می دهد که در استان تهران برخلاف کل کشور، در نقاط روستایی سهم این گونه از شاغلین بیشتر از نقاط شهری است.

جدول ۲۷- سهم شاغلین ۱۵ ساله و بیشتر با ساعات کار معمول بیش از ۵۰ ساعت به تفکیک جنس و نقاط شهری و روستایی کل کشور و استان تهران در سالهای ۹۴-۱۳۹۱ (درصد)

سال	شرح	کل			نقاط شهری	نقاط روستایی
		مرد و زن	مرد	زن		
۱۳۹۱	کل کشور	۴۰/۵	۴۵/۴	۱۶/۱	۴۲	۳۷/۱
	استان تهران	۵۳/۴	۵۸/۷	۲۵/۳	۵۳/۴	۵۴/۵
۱۳۹۲	کل کشور	۴۰/۲	۴۴/۴	۱۵/۳	۴۱/۳	۳۷/۴
	استان تهران	۵۱/۸	۵۶/۳	۲۰/۳	۵۱/۶	۵۵/۸
۱۳۹۳	کل کشور	۳۸/۷	۴۲/۸	۱۴	۳۹/۹	۳۵/۷
	استان تهران	۴۷/۸	۵۲/۶	۱۷/۹	۴۷/۶	۵۱/۶
۱۳۹۴	کل کشور	۳۸	۴۲/۷	۱۳/۱	۳۹/۳	۳۴/۸
	استان تهران	۴۳/۶	۴۹/۱	۱۰/۹	۴۳/۱	۵۰/۲

اشتغال بر اساس فعالیت اصلی محل شاغلان

منظور از فعالیت اصلی محل کار، فعالیت کارگاهی است که فرد شاغل در طول هفته مرجع در آن کار می‌کرده است. این فعالیت برحسب نوع کالای تولید شده یا خدمت عرضه شده توسط کارگاهی که فرد در آن کار می‌کند، مشخص می‌شود. فعالیت اصلی محل کار افراد شاغل بر اساس طبقه بندی بین المللی فعالیت های اقتصادی (ISIC, REV3 -1990) طبقه بندی شده و نتایج آن بر اساس تقسیم بندی در سه بخش کشاورزی، صنعت و خدمات ارائه شده است.

بررسی اشتغال در بخش های عمده فعالیت اصلی محل کار نشان می دهد که در سال ۱۳۹۴ بیشترین درصد شاغلان استان تهران در بخش خدمات و کمترین درصد شاغلان در بخش کشاورزی مشغول به کار بوده اند، به طوری که سهم شاغلان ۱۰ ساله و بیشتر در بخش خدمات ۶۳/۳ درصد و در بخش صنعت ۳۵/۵ درصد و در بخش کشاورزی ۱/۲ درصد بوده است.

همانگونه که از جداول زیر مشاهده می شود سهم اشتغال در بخش خدمات در سال ۱۳۹۱ از ۶۴/۵ درصد به ۶۱/۱ درصد در سال ۱۳۹۲ کاهش یافته است. اما در سالهای بعد روند صعودی داشته و به ۶۳/۳ درصد در سال ۱۳۹۴ رسیده است. همچنین در نقاط شهری بیشترین اشتغال در بخش خدمات بوده است در حالی که در نقاط روستایی بیشترین اشتغال در بخش صنعت بوده است (بجز در سال ۱۳۹۱). همچنین سهم اشتغال زنان در بخش خدمات

نسبت به مردان بیشتر می باشد ولی در بخش صنعت این موضوع معکوس است. روند تغییرات شاغلین در بخش صنعت یکنواخت نبوده اما در مجموع از ۳۳/۹ درصد در سال ۱۳۹۱ به ۳۵/۵ درصد در سال ۱۳۹۴ افزایش یافته است.

جدول ۲۸- سهم اشتغال در بخش های عمده فعالیت به تفکیک جنس، نقاط شهری و روستایی در سال ۱۳۹۴

شرح	کل			نقاط شهری	نقاط روستایی
	مرد و زن	مرد	زن		
بخش خدمات	۶۳/۳	۶۰/۶	۷۹/۳	۶۴/۸	۴۰
بخش صنعت	۳۵/۵	۳۸/۱	۲۰/۴	۳۴/۶	۴۹/۷
بخش کشاورزی	۱/۲	۱/۳	۰/۴	۰/۶	۱۰/۳

جدول ۲۹- سهم اشتغال در بخش های عمده فعالیت به تفکیک جنس، نقاط شهری و روستایی در سال ۱۳۹۳

شرح	کل			نقاط شهری	نقاط روستایی
	مرد و زن	مرد	زن		
بخش خدمات	۶۱/۸	۵۹/۴	۷۶/۳	۶۳/۱	۴۳/۶
بخش صنعت	۳۷/۱	۳۹/۳	۲۳/۴	۳۶/۳	۴۸
بخش کشاورزی	۱/۱	۱/۲	۰/۴	۰/۶	۸/۴

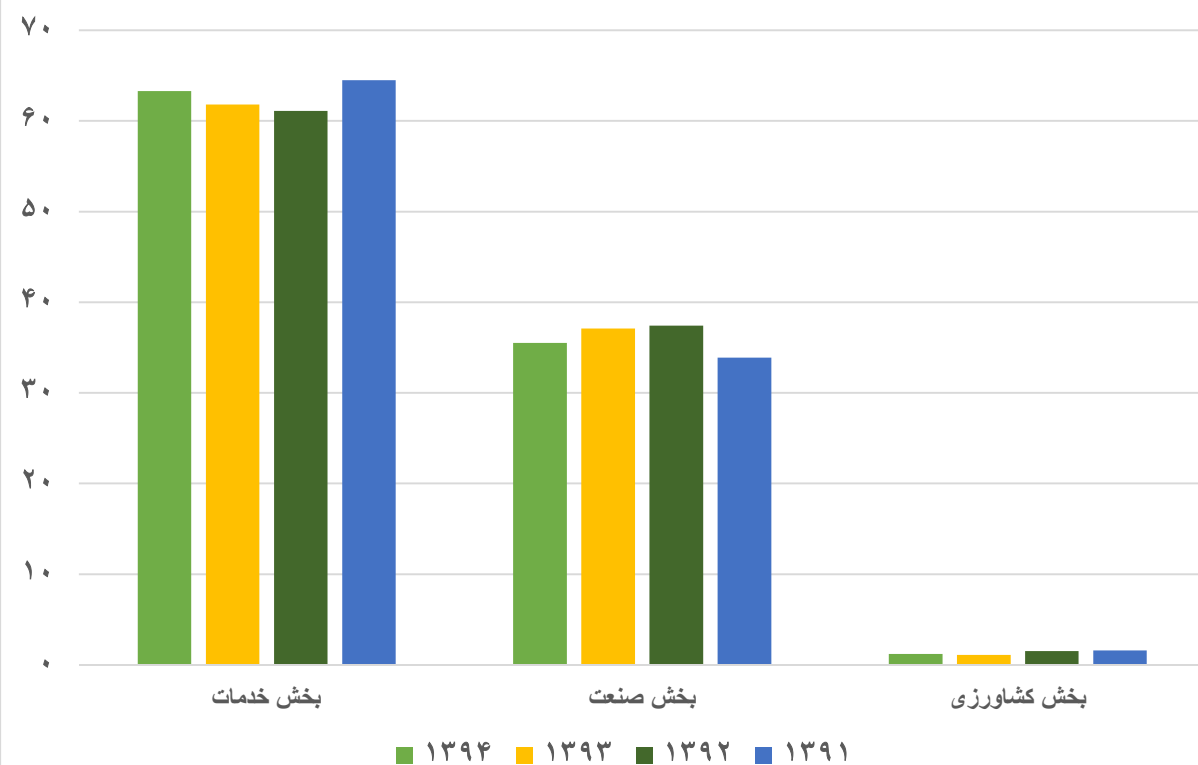
جدول ۳۰- سهم اشتغال در بخش های عمده فعالیت به تفکیک جنس، نقاط شهری و روستایی در سال ۱۳۹۲

شرح	کل			نقاط شهری	نقاط روستایی
	مرد و زن	مرد	زن		
بخش خدمات	۶۱/۱	۵۸/۶	۷۹/۱	۶۲/۶	۴۰
بخش صنعت	۳۷/۴	۳۹/۸	۲۰/۲	۳۶/۵	۴۹/۳
بخش کشاورزی	۱/۵	۱/۶	۰/۷	۰/۸	۱۰/۷

جدول ۳۱- سهم اشتغال در بخش های عمده فعالیت به تفکیک جنس، نقاط شهری و روستایی در سال ۱۳۹۱

نقاط روستایی	نقاط شهری	کل			شرح
		زن	مرد	مرد و زن	
۴۴/۸	۶۵/۹	۸۱/۵	۶۱/۳	۶۴/۵	بخش خدمات
۴۲/۷	۳۳/۳	۱۸/۴	۳۶/۸	۳۳/۹	بخش صنعت
۱۲/۵	۰/۹	۰/۱	۱/۹	۱/۶	بخش کشاورزی

نمودار ۱۵- سهم اشتغال در بخش های عمده فعالیت اقتصادی به تفکیک جنس در سالهای ۹۴-۱۳۹۱ (درصد)

جدول ۳۲- سهم بخش های مختلف اقتصادی از اشتغال در سالهای ۹۴-۱۳۹۱

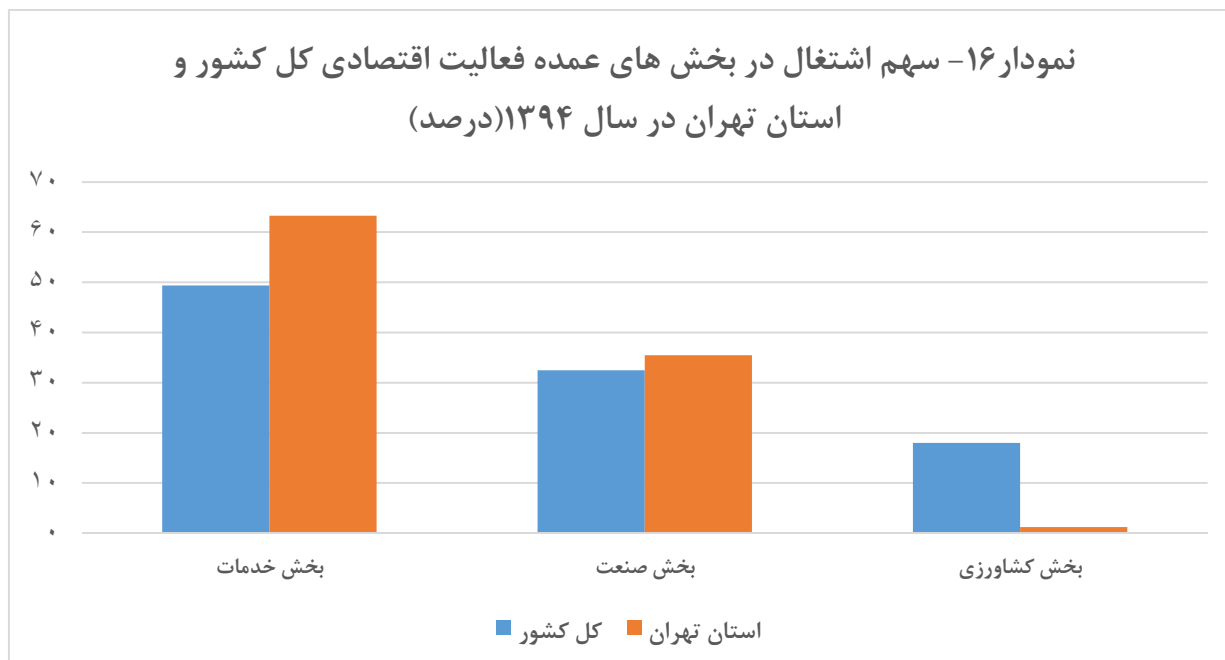
شرح	سال ۱۳۹۴		سال ۱۳۹۳		سال ۱۳۹۲		سال ۱۳۹۱	
	کل کشور	استان تهران	کل کشور	استان تهران	کل کشور	استان تهران	کل کشور	استان تهران
بخش خدمات	۴۹/۴	۶۳/۳	۴۸/۳	۶۱/۸	۴۷/۴	۶۱/۱	۴۷/۲	۶۴/۵
بخش صنعت	۳۲/۵	۳۵/۵	۳۳/۸	۳۷/۱	۳۴/۳	۳۷/۴	۳۳/۴	۳۳/۹
بخش کشاورزی	۱۸	۱/۲	۱۷/۹	۱/۱	۱۸/۳	۱/۵	۱۹/۴	۱/۶

سهم اشتغال بخش های مختلف اقتصادی کل کشور و استان تهران با هم متفاوت می باشد، علی رغم اینکه در کل کشور، در سالهای ۹۴-۱۳۹۱ بیشترین اشتغال در بخش خدمات بوده است (بیش از ۴۷ درصد) اما در استان تهران این بخش سهم بسیار بیشتری از شاغلان را در خود جای داده است (بیش از ۶۱ درصد) که نشان دهنده تمایل شاغلان استان به کار در این بخش و همچنین توانایی بالای این بخش اقتصادی استان در ایجاد فرصت های شغلی دارد.

وضعیت اشتغال در بخش کشاورزی در کل کشور و استان تهران نیز بسیار متفاوت بوده است. در حالیکه در کل کشور بیش از ۱۸ درصد شاغلان در این سالها در این بخش مشغول به فعالیت بوده اند، در استان تهران تنها حدود یک درصد شاغلان در بخش کشاورزی فعالیت داشته اند و در طی این سالها از ۱/۶ درصد به ۱/۲ درصد کاهش یافته است. برای این وضعیت اشتغال در استان تهران می توان دلایل مختلفی را بیان کرد از جمله کمبود زمین کشاورزی، بالا بودن قیمت زمین و تراکم جمعیت و تغییر کاربری زمین های کشاورزی و کاهش آب کشاورزی از سالهای قبل با توجه به ایجاد سدها و ارزش افزوده پایین تر بخش کشاورزی نسبت به خدمات و سختی کار کشاورزی اشاره نمود.

در بخش صنعت شاغلین استان کمی بیشتر از کل کشور می باشد که به دلیل تمرکز صنایع در اطراف کلانشهر تهران است.

با توجه به وضعیت اشتغال در بخش های مختلف و تراکم بسیار بالای جمعیت استان تهران و همچنین هزینه ایجاد یک شغل در هر بخش اقتصادی، به نظر می رسد که برنامه ریزی در استان تهران باید بیشتر به سمت توسعه بخش خدمات با تمرکز بر گردشگری و فناوری اطلاعات و واسطه گری های مالی حرکت کند.

وضع شغلی شاغلان

بررسی وضع شغلی شاغلان استان تهران در سالهای ۹۴-۱۳۹۱ نشان می دهد، سهم شاغلان در بخش خصوصی (شامل کارفرمایان، کارکنان مستقل، مزد و حقوق بگیران بخش خصوصی و کارکنان فامیلی بدون مزد) بیش از شاغلان در بخش عمومی (شامل مزد و حقوق بگیران بخش عمومی) است، به طوری که سهم اشتغال جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر در سال ۱۳۹۴ در بخش خصوصی ۷۸/۶ درصد و در بخش عمومی ۲۱/۴ درصد بوده است. از نکات قابل توجه این است که سهم اشتغال مردان نسبت به زنان در بخش خصوصی خیلی بیشتر بوده است به طوریکه در سال ۱۳۹۴، ۶۷/۲ درصد از شاغلین زن در بخش خصوصی و ۳۲/۸ درصد در بخش عمومی فعال بوده اند، اما ۸۰/۵ درصد شاغلین مرد در بخش خصوصی و ۱۹/۵ درصد در بخش عمومی فعال بوده اند. این مطلب نشان می دهد که ترجیح زنان به فعالیت در بخش عمومی بیشتر می باشد.

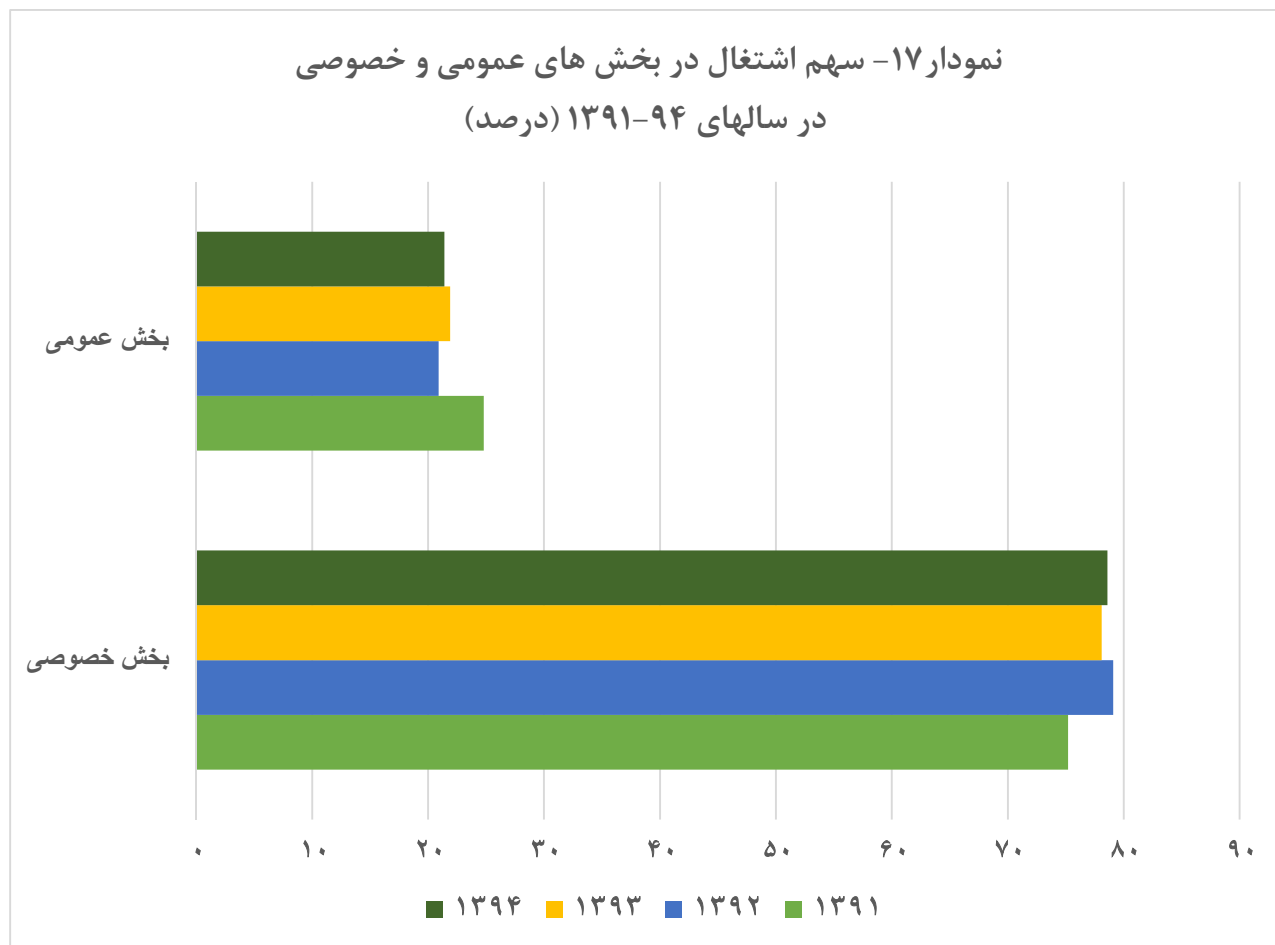
روند تغییرات سهم اشتغال در بخش های عمده حاکی از آن است که اشتغال به سمت بخش خصوصی پیش می رود و در نتیجه سهم شاغلین بخش خصوصی که در سال ۱۳۹۱ به میزان ۷۵/۲ درصد بوده به ۷۸/۶ درصد

در سال ۱۳۹۴ افزایش یافته است و در مقابل سهم شاغلین بخش عمومی از ۲۴/۸ درصد در سال ۱۳۹۱ به ۲۱/۴ درصد در سال ۱۳۹۴ کاهش یافته است.

در نقاط شهری استان تهران هم بیشتر شاغلین در بخش خصوصی مشغول به کار بوده اند، به طوریکه در سال ۱۳۹۴، ۷۷/۹ درصد شاغلین شهری در بخش خصوصی فعال بوده اند. در نقاط روستایی سهم اشتغال در بخش خصوصی بیش از نقاط شهری بوده است. در این سال ۸۹/۲ درصد شاغلین روستایی در بخش خصوصی فعال بوده اند.

جدول ۳۳- سهم اشتغال در بخش های عمومی و خصوصی به تفکیک جنس، نقاط شهری و روستایی در سالهای ۹۴-۱۳۹۱

سال	شرح	کل			نقاط شهری	نقاط روستایی
		مرد و زن	مرد	زن		
۱۳۹۱	بخش خصوصی	۷۵/۲	۷۷/۷	۶۲/۱	۷۴/۴	۸۶/۳
	بخش عمومی	۲۴/۸	۲۲/۳	۳۷/۹	۲۵/۶	۱۳/۷
۱۳۹۲	بخش خصوصی	۷۹/۱	۸۰/۹	۶۶/۵	۷۸/۴	۸۹/۱
	بخش عمومی	۲۰/۹	۱۹/۱	۳۳/۵	۲۱/۶	۱۰/۹
۱۳۹۳	بخش خصوصی	۷۸/۱	۸۰/۳	۶۴/۶	۷۷/۴	۸۸/۱
	بخش عمومی	۲۱/۹	۱۹/۷	۳۵/۴	۲۲/۶	۱۱/۹
۱۳۹۴	بخش خصوصی	۷۸/۶	۸۰/۵	۶۷/۲	۷۷/۹	۸۹/۲
	بخش عمومی	۲۱/۴	۱۹/۵	۳۲/۸	۲۲/۱	۱۰/۸

جدول ۳۴- شاخص های نیروی کار جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر استان تهران به تفکیک جنس و نقاط شهری و روستایی سال ۱۳۹۴

شرح	کل			نقاط شهری			نقاط روستایی		
	مرد و زن	مرد	زن	مرد و زن	مرد	زن	مرد و زن	مرد	زن
نرخ مشارکت اقتصادی	۳۷/۱	۶۲/۲	۱۱/۹	۳۷/۱	۶۲	۱۲/۲	۳۷/۱	۶۶/۵	۶/۴
نرخ بیکاری	۸/۱	۶/۵	۱۶/۹	۸/۲	۶/۵	۱۷	۷/۱	۶/۶	۱۲/۵
نسبت اشتغال	۳۴/۱	۵۸/۲	۹/۹	۳۴/۱	۵۷/۹	۱۰/۱	۳۴/۴	۶۲/۱	۵/۶
نرخ بیکاری جوانان ۱۵-۲۴ ساله	۱۹	۱۴/۹	۳۶/۵	۱۹/۳	۱۴/۸	۳۷	۱۶/۱	۱۵/۷	۲۱/۴
نرخ بیکاری جوانان ۱۵-۲۹ ساله	۱۷/۳	۱۳/۳	۳۳/۲	۱۷/۵	۱۳/۳	۳۳/۵	۱۴/۱	۱۲/۹	۲۵/۷
نرخ بیکاری جمعیت ۳۰ ساله و بیشتر	۴/۶	۴/۱	۸/۰	۴/۷	۴/۱	۸/۱	۳/۸	۳/۶	۵/۶
سهم جمعیت دارای اشتغال ناقص زمانی	۴/۹	۵/۲	۳	۴/۶	۴/۹	۲/۸	۹/۷	۹/۷	۹/۲
سهم شاغلین با ساعات کار معمول ۵۰ ساعت و بیشتر	۴۳/۶	۴۹/۱	۱۰/۸	۴۳/۱	۴۸/۸	۱۰/۵	۵۰/۲	۵۲/۷	۲۱/۸
سهم اشتغال در بخش کشاورزی	۱/۲	۱/۳	۰/۴	۰/۶	۰/۷	۰	۱۰/۳	۱۰/۲	۱۱/۳
سهم اشتغال در بخش صنعت	۳۵/۵	۳۸/۱	۲۰/۴	۳۴/۶	۳۷/۲	۲۰	۴۹/۷	۵۱/۴	۲۹/۹
سهم اشتغال در بخش خدمات	۶۳/۳	۶۰/۶	۷۹/۳	۶۴/۸	۶۲/۱	۸۰	۴۰	۳۸/۴	۵۸/۸
سهم اشتغال در بخش عمومی	۲۱/۴	۱۹/۵	۳۲/۸	۲۲/۱	۲۰/۱	۳۳/۲	۱۰/۸	۹/۸	۲۲/۱
سهم اشتغال در بخش خصوصی	۷۸/۶	۸۰/۵	۶۷/۲	۷۷/۹	۷۹/۹	۶۶/۸	۸۹/۲	۹۰/۲	۷۷/۹

جدول ۳۵- شاخص های نیروی کار جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر استان تهران به تفکیک جنس و نقاط شهری و روستایی سال ۱۳۹۳

نقاط روستایی			نقاط شهری			کل			شرح
زن	مرد	مرد و زن	زن	مرد	مرد و زن	زن	مرد	مرد و زن	
۸/۳	۶۷/۲	۳۸/۲	۱۱/۵	۶۰/۴	۳۶/۲	۱۱/۳	۶۰/۸	۳۶/۴	نرخ مشارکت اقتصادی
۱۳/۸	۵/۴	۶/۳	۱۸/۳	۶/۶	۸/۵	۱۸/۱	۶/۵	۸/۳	نرخ بیکاری
۷/۱	۶۳/۵	۳۵/۸	۹/۴	۵۶/۴	۳۳/۲	۹/۳	۵۶/۹	۳۳/۳	نسبت اشتغال
۲۲	۱۴/۲	۱۵/۳	۴۱/۲	۱۳/۷	۱۹	۳۹/۷	۱۳/۸	۱۸/۶	نرخ بیکاری جوانان ۱۵-۲۴ ساله
۲۲/۹	۱۰	۱۱/۸	۳۲	۱۲/۸	۱۶/۶	۳۱/۶	۱۲/۵	۱۶/۳	نرخ بیکاری جوانان ۱۵-۲۹ ساله
۶/۰	۳/۳	۳/۵	۱۰/۴	۴/۳	۵/۲	۱۰/۳	۴/۳	۵/۱	نرخ بیکاری جمعیت ۳۰ ساله و بیشتر
۶/۸	۷/۶	۷/۵	۳/۲	۶	۵/۶	۳/۴	۶/۱	۵/۷	سهم جمعیت دارای اشتغال ناقص زمانی
۳۱/۵	۵۳/۸	۵۱/۶	۱۷/۲	۵۲/۶	۴۷/۶	۱۷/۹	۵۲/۷	۴۷/۹	سهم شاغلین با ساعات کار معمول ۵۰ ساعت و بیشتر
۴	۸/۹	۸/۴	۰/۲	۰/۶	۰/۶	۰/۴	۱/۲	۱/۱	سهم اشتغال در بخش کشاورزی
۵۱/۹	۴۷/۶	۴۸	۲۱/۹	۳۸/۷	۳۶/۳	۲۳/۴	۳۹/۳	۳۷/۱	سهم اشتغال در بخش صنعت
۴۴/۱	۴۳/۵	۴۳/۶	۷۷/۹	۶۰/۶	۶۳/۱	۷۶/۳	۵۹/۴	۶۱/۸	سهم اشتغال در بخش خدمات
۱۲/۲	۱۱/۸	۱۱/۹	۳۶/۶	۲۰/۳	۲۲/۶	۳۵/۴	۱۹/۷	۲۱/۹	سهم اشتغال در بخش عمومی
۸۷/۸	۸۸/۲	۸۸/۱	۶۳/۴	۷۹/۷	۷۷/۴	۶۴/۶	۸۰/۳	۷۸/۱	سهم اشتغال در بخش خصوصی

جدول ۳۶- شاخص های نیروی کار جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر استان تهران به تفکیک جنس و نقاط شهری و روستایی سال ۱۳۹۲

شرح	کل			نقاط شهری			نقاط روستایی		
	مرد و زن	مرد	زن	مرد و زن	مرد	زن	مرد و زن	مرد	زن
نرخ مشارکت اقتصادی	۳۶/۶	۶۱/۷	۱۰/۸	۳۶/۶	۶۱/۵	۱۱/۲	۳۶/۶	۶۵/۶	۴/۵
نرخ بیکاری	۹/۹	۷/۶	۲۳/۱	۱۰/۲	۷/۹	۲۳/۳	۴/۶	۳/۹	۱۶/۵
نسبت اشتغال	۳۳	۵۷	۸/۳	۳۲/۸	۵۶/۶	۸/۶	۳۴/۹	۶۳/۱	۳/۸
نرخ بیکاری جوانان ۱۵-۲۴ ساله	۲۴/۶	۱۸/۹	۴۹/۷	۲۶/۳	۲۰/۴	۵۰/۸	۷/۴	۵/۸	۲۵
نرخ بیکاری جوانان ۱۵-۲۹ ساله	۲۰/۳	۱۴/۹	۴۳/۱	۲۱/۳	۱۵/۷	۴۳/۵	۶/۹	۵/۱	۲۹/۲
نرخ بیکاری جمعیت ۳۰ ساله و بیشتر	۵/۱	۴/۶	۹/۱	۵/۲	۴/۷	۹/۱	۳/۴	۳/۲	۷/۳
سهم جمعیت دارای اشتغال ناقص زمانی	۴/۵	۴/۶	۳/۷	۴/۳	۴/۳	۳/۸	۷/۳	۷/۷	۰
سهم شاغلین با ساعات کار معمول ۵۰ ساعت و بیشتر	۵۱/۸	۵۶/۳	۲۰/۳	۵۱/۶	۵۶/۳	۱۹/۸	۵۵/۷	۵۶/۸	۳۶/۳
سهم اشتغال در بخش کشاورزی	۱/۵	۱/۶	۰/۷	۰/۸	۰/۹	۰/۳	۱۰/۷	۱۰/۷	۱۲
سهم اشتغال در بخش صنعت	۳۷/۴	۳۹/۸	۲۰/۲	۳۶/۵	۳۹/۱	۱۹/۴	۴۹/۳	۴۹/۳	۴۸/۵
سهم اشتغال در بخش خدمات	۶۱/۱	۵۸/۶	۷۹/۱	۶۲/۶	۶۰	۸۰/۲	۴۰	۴۰	۳۹/۵
سهم اشتغال در بخش عمومی	۲۰/۹	۱۹/۱	۳۳/۵	۲۱/۶	۱۹/۷	۳۴/۱	۱۰/۹	۱۰/۸	۱۳/۳
سهم اشتغال در بخش خصوصی	۷۹/۱	۸۰/۹	۶۶/۵	۷۸/۴	۸۰/۳	۶۵/۹	۸۹/۱	۸۹/۲	۸۶/۷

جدول ۳۷- شاخص های نیروی کار جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر استان تهران به تفکیک جنس، نقاط شهری و روستایی سال ۱۳۹۱

نقاط روستایی			نقاط شهری			کل			شرح
زن	مرد	مرد وزن	زن	مرد	مرد وزن	زن	مرد	مرد وزن	
۴/۵	۶۵/۲	۳۵/۹	۱۳/۹	۶۱/۱	۳۷/۶	۱۳/۳	۶۱/۴	۳۷/۵	نرخ مشارکت اقتصادی
۲۷/۷	۷/۳	۸/۶	۲۰/۴	۹/۹	۱۱/۸	۲۰/۵	۹/۷	۱۱/۶	نرخ بیکاری
۳/۳	۶۰/۴	۳۲/۸	۱۱	۵۵/۱	۳۳/۱	۱۰/۵	۵۵/۵	۳۳/۱	نسبت اشتغال
۳۷/۴	۱۴/۳	۱۵/۶	۴۴/۲	۲۳/۸	۲۸/۶	۴۴	۲۲/۵	۲۷/۲	نرخ بیکاری جوانان ۱۵-۲۴ ساله
۴۳/۸	۱۳/۱	۱۵/۱	۳۸	۲۱/۹	۲۵/۶	۳۸/۱	۲۱/۱	۲۴/۸	نرخ بیکاری جوانان ۱۵-۲۹ ساله
۱۶/۳	۳/۷	۴/۵	۸/۸	۴/۷	۵/۴	۹/۰	۴/۷	۵/۳	نرخ بیکاری جمعیت ۳۰ ساله و بیشتر
۳	۵/۵	۵/۳	۱/۱	۳/۲	۲/۸	۱/۲	۳/۳	۳	سهم جمعیت دارای اشتغال ناقص زمانی
۲۳/۷	۵۶/۱	۵۴/۶	۲۵/۴	۵۸/۹	۵۳/۴	۲۵/۴	۵۸/۷	۵۳/۴	سهم شاغلین با ساعات کار معمول ۵۰ ساعت و بیشتر
۳/۷	۱۳	۱۲/۵	۰/۱	۱	۰/۹	۰/۱	۱/۹	۱/۶	سهم اشتغال در بخش کشاورزی
۴۷/۳	۴۲/۵	۴۲/۷	۱۷/۸	۳۶/۴	۳۳/۳	۱۸/۴	۳۶/۸	۳۳/۹	سهم اشتغال در بخش صنعت
۴۹	۴۴/۶	۴۴/۸	۸۲/۱	۶۲/۶	۶۵/۹	۸۱/۵	۶۱/۳	۶۴/۵	سهم اشتغال در بخش خدمات
۱۵/۳	۱۳/۶	۱۳/۷	۳۸/۳	۲۳	۲۵/۶	۳۷/۹	۲۲/۳	۲۴/۸	سهم اشتغال در بخش عمومی
۸۴/۷	۸۶/۴	۸۶/۳	۶۱/۷	۷۷	۷۴/۴	۶۲/۱	۷۷/۷	۷۵/۲	سهم اشتغال در بخش خصوصی

جدول ۳۸- شاخص های نیروی کار جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر استانیها در سال ۱۳۹۴

استان	نرخ مشارکت اقتصادی	نرخ بیکاری	نسبت اشتغال	سهم اشتغال ناقص	سهم اشتغال در بخش		
					خدمات	صنعت	کشاورزی
کل کشور	۳۸/۲	۱۱	۳۴	۹/۸	۴۹/۴	۳۲/۵	۱۸
آذربایجان شرقی	۳۹/۳	۷/۳	۳۶/۴	۵	۳۹/۴	۳۸/۴	۲۲/۲
آذربایجان غربی	۳۹/۹	۱۰/۹	۳۵/۵	۷/۱	۴۲/۵	۲۳/۵	۳۴/۱
اردبیل	۴۳/۷	۱۲/۸	۳۸/۱	۹/۵	۴۰/۶	۲۵/۶	۳۳/۸
اصفهان	۴۰/۴	۱۳/۸	۳۴/۸	۱۳/۶	۴۷/۱	۴۱/۴	۱۱/۵
البرز	۳۷/۵	۱۲/۴	۳۲/۹	۳/۳	۵۲/۳	۴۴/۶	۳/۱
ایلام	۳۶/۵	۱۱/۶	۳۲/۳	۱۵/۶	۴۸/۶	۲۶/۷	۲۴/۷
بوشهر	۳۶/۳	۹/۷	۳۲/۸	۵/۸	۵۹/۳	۲۷/۵	۱۳/۳
تهران	۳۷/۱	۸/۱	۳۴/۱	۴/۹	۶۳/۳	۳۵/۵	۱/۲
چهارمحال و بختیاری	۳۶/۱	۱۶/۴	۳۰/۲	۱۲/۲	۴۳/۳	۴۱/۳	۱۵/۴
خراسان جنوبی	۳۶/۵	۸/۶	۳۳/۴	۱۳/۲	۳۸/۳	۲۸/۶	۳۳/۲
خراسان رضوی	۴۰/۱	۱۳/۳	۳۴/۸	۱۶	۴۶	۳۰/۶	۲۳/۴
خراسان شمالی	۴۱/۸	۱۱/۱	۳۷/۲	۱۷/۳	۳۵/۷	۲۲/۸	۴۱/۶
خوزستان	۳۷/۵	۱۰/۹	۳۳/۴	۷	۵۱/۴	۳۱/۲	۱۷/۵
زنجان	۳۹/۹	۹/۶	۳۶/۱	۶/۴	۳۶/۵	۳۱/۸	۳۱/۸
سمنان	۳۸/۳	۸/۴	۳۵/۱	۸	۴۸/۴	۳۷/۸	۱۳/۷
سیستان و بلوچستان	۲۹/۹	۱۱/۵	۲۶/۵	۸/۶	۵۲/۲	۲۸/۹	۱۸/۹
فارس	۳۷/۵	۱۲/۱	۳۳	۱۳/۷	۵۰/۴	۲۹	۲۰/۶
قزوین	۴۰/۲	۱۱/۷	۳۵/۵	۱۰/۵	۴۴/۳	۳۴/۹	۲۰/۸
قم	۳۵/۳	۱۱/۳	۳۱/۳	۱۱/۷	۵۵/۴	۴۱/۵	۳/۱
کردستان	۴۰/۲	۱۳/۳	۳۴/۹	۸/۳	۴۷/۵	۲۵/۹	۲۶/۶
کرمان	۳۵/۲	۷/۹	۳۲/۴	۱۵/۷	۳۹	۲۶/۸	۳۴/۲
کرمانشاه	۳۹/۵	۱۷/۶	۳۲/۶	۱۳/۷	۴۸/۴	۲۲/۴	۲۹/۲
کهگیلویه و بویراحمد	۳۴/۵	۱۷/۷	۲۸/۴	۱۰/۱	۵۰/۳	۳۱/۸	۱۸
گلستان	۳۷/۶	۱۱/۸	۳۳/۲	۲۰/۳	۴۳/۸	۲۸/۷	۲۷/۶
گیلان	۴۱/۱	۱۱	۳۶/۶	۱۰/۲	۴۸/۹	۲۳/۶	۲۷/۳
لرستان	۳۶/۲	۱۳/۳	۳۱/۴	۱۹/۸	۴۳/۱	۳۱	۲۵/۹
مازندران	۴۱	۱۲/۱	۳۶/۱	۱۰/۲	۵۰	۲۹/۸	۲۰/۲
مرکزی	۳۶/۵	۷/۹	۳۳/۷	۷/۲	۴۰/۱	۴۲/۶	۱۷/۲
هرمزگان	۳۷/۲	۱۱/۹	۳۲/۸	۵/۶	۴۹/۹	۳۱/۴	۱۸/۷
همدان	۳۶/۸	۸/۵	۳۳/۷	۷/۷	۴۳/۹	۳۱/۴	۲۴/۷
یزد	۴۱/۱	۱۱/۲	۳۶/۵	۷	۴۳/۸	۴۶/۵	۹/۷

جدول ۳۹- شاخص های نیروی کار جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر استانیها در سال ۱۳۹۳

استان	نرخ مشارکت اقتصادی	نرخ بیکاری	نسبت اشتغال	سهم اشتغال ناقص	سهم اشتغال در بخش		
					خدمات	صنعت	کشاورزی
کل کشور	۳۷/۲	۱۰/۶	۳۳/۳	۹/۶	۴۸/۳	۳۳/۸	۱۷/۹
آذربایجان شرقی	۴۱/۴	۷/۸	۳۸/۲	۴/۹	۳۹/۲	۳۸/۸	۲۲
آذربایجان غربی	۳۹/۳	۹/۹	۳۵/۴	۸/۶	۴۳/۷	۲۳/۵	۳۲/۸
اردبیل	۴۲/۸	۱۱/۳	۳۷/۹	۹/۴	۴۰/۶	۲۶/۷	۳۲/۷
اصفهان	۴۰/۲	۱۲/۴	۳۵/۲	۱۰/۳	۴۶/۶	۴۲/۷	۱۰/۸
البرز	۳۶	۱۱/۷	۳۱/۸	۵	۵۱/۳	۴۵/۸	۲/۸
ایلام	۳۵/۸	۱۱/۱	۳۱/۸	۱۶/۵	۴۷/۴	۲۵/۳	۲۷/۳
بوشهر	۳۶/۸	۹	۳۳/۵	۵/۸	۵۸/۳	۲۶/۸	۱۴/۹
تهران	۳۶/۴	۸/۳	۳۳/۳	۵/۷	۶۱/۸	۳۷/۱	۱/۱
چهارمحال و بختیاری	۳۷/۱	۱۵	۳۱/۶	۱۱	۴۰/۹	۴۳/۸	۱۵/۳
خراسان جنوبی	۳۵/۵	۷/۶	۳۲/۸	۱۱/۲	۳۸/۴	۲۷/۳	۳۴/۳
خراسان رضوی	۳۸/۲	۱۰/۸	۳۴/۱	۱۴/۵	۴۴/۸	۳۳/۴	۲۱/۸
خراسان شمالی	۳۹/۷	۱۴/۲	۳۴/۱	۱۴	۳۷/۷	۲۴/۶	۳۷/۷
خوزستان	۳۵/۳	۹/۹	۳۱/۸	۹/۲	۵۰/۸	۳۱/۵	۱۷/۷
زنجان	۳۸/۱	۹/۸	۳۴/۳	۷/۷	۳۷/۹	۳۱/۶	۳۰/۵
سمنان	۴۰/۳	۱۱/۳	۳۵/۸	۷/۲	۴۹/۱	۳۵/۹	۱۴/۷
سیستان و بلوچستان	۲۹	۱۰/۹	۲۵/۹	۱۰/۱	۴۷	۳۱/۵	۲۱/۶
فارس	۳۶/۶	۱۲/۴	۳۲/۱	۱۳/۷	۴۸/۸	۳۰/۷	۲۰/۶
قزوین	۴۰/۸	۱۱/۹	۳۵/۹	۸/۸	۴۳/۹	۳۴/۱	۲۲
قم	۳۳/۶	۹/۲	۳۰/۵	۱۰/۹	۵۴/۲	۴۱/۸	۳/۸
کردستان	۴۰	۱۱/۶	۳۵/۴	۷/۹	۴۶	۲۶/۳	۲۷/۷
کرمان	۳۳/۵	۶/۹	۳۱/۲	۱۵/۴	۳۸/۹	۲۹/۳	۳۱/۸
کرمانشاه	۳۸	۱۵/۷	۳۲/۱	۱۵	۴۹/۲	۲۵/۳	۲۵/۶
کهگیلویه و بویراحمد	۳۰/۲	۱۴/۸	۲۵/۷	۱۰	۴۷/۴	۳۴/۵	۱۸/۱
گلستان	۳۵/۷	۱۲/۴	۳۱/۳	۱۹/۱	۴۱/۷	۲۹/۵	۲۸/۸
گیلان	۳۹/۴	۱۳/۲	۳۴/۲	۱۰/۳	۴۸/۸	۲۴/۴	۲۶/۸
لرستان	۳۴/۱	۱۴/۹	۲۹	۱۸/۴	۴۱/۶	۳۲/۶	۲۵/۸
مازندران	۳۹/۱	۱۲/۷	۳۴/۲	۷/۶	۴۸/۵	۳۲/۳	۱۹/۲
مرکزی	۳۵/۷	۷	۳۳/۲	۹/۶	۳۸/۸	۴۲/۱	۱۹/۱
هرمزگان	۳۴/۹	۱۰/۳	۳۱/۳	۳/۴	۵۳/۹	۲۷	۱۹/۱
همدان	۳۸/۲	۷/۷	۳۵/۳	۷/۲	۴۰/۱	۳۲/۴	۲۷/۵
یزد	۳۶/۵	۷/۸	۳۳/۶	۳/۹	۴۲/۲	۴۸/۵	۹/۳

جدول ۴۰- شاخص های نیروی کار جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر استانیها در سال ۱۳۹۲

استان	نرخ مشارکت اقتصادی	نرخ بیکاری	نسبت اشتغال	سهم اشتغال ناقص	سهم اشتغال در بخش		
					خدمات	صنعت	کشاورزی
کل کشور	۳۷/۶	۱۰/۴	۳۳/۷	۸/۹	۴۷/۴	۳۴/۳	۱۸/۳
آذربایجان شرقی	۴۱/۱	۹/۶	۳۷/۲	۷/۶	۳۸/۷	۴۰/۸	۲۰/۵
آذربایجان غربی	۴۱/۳	۹/۳	۳۷/۵	۹/۳	۴۲/۸	۲۶/۳	۳۰/۹
اردبیل	۴۲/۶	۱۲/۳	۳۷/۳	۹/۳	۴۲/۴	۲۵/۵	۳۲/۱
اصفهان	۳۸/۷	۱۰/۹	۳۴/۵	۹/۷	۴۵/۷	۴۴/۷	۹/۶
البرز	۳۷/۴	۱۰/۷	۳۳/۴	۴/۴	۵۳/۲	۴۳/۴	۳/۴
ایلام	۳۵/۴	۱۳/۸	۳۰/۵	۱۹/۲	۴۵/۷	۲۸/۱	۲۶/۲
بوشهر	۳۷	۹	۳۳/۷	۵	۵۸/۹	۲۵/۳	۱۵/۸
تهران	۳۶/۶	۹/۹	۳۳	۴/۵	۶۱/۱	۳۷/۴	۱/۵
چهارمحال و بختیاری	۳۵/۷	۱۰/۷	۳۱/۹	۶/۱	۴۰/۵	۴۳/۴	۱۶/۱
خراسان جنوبی	۳۹/۵	۸	۳۶/۳	۹/۹	۳۸/۲	۲۶/۵	۳۵/۳
خراسان رضوی	۳۹/۶	۷/۹	۳۶/۴	۱۲/۱	۴۱/۱	۳۴	۲۴/۹
خراسان شمالی	۴۰/۶	۱۲/۴	۳۵/۶	۱۴/۴	۳۵/۱	۲۹	۳۵/۹
خوزستان	۳۵/۹	۱۳/۱	۳۱/۲	۸/۶	۵۱/۲	۳۰/۷	۱۸/۱
زنجان	۳۹	۹/۹	۳۵/۱	۴/۸	۳۵/۹	۳۲/۵	۳۱/۶
سمنان	۳۸/۴	۷/۴	۳۵/۶	۵	۴۹/۷	۳۴/۶	۱۵
سیستان و بلوچستان	۲۸/۵	۱۱/۴	۲۵/۳	۹/۷	۴۶/۳	۳۱/۱	۲۲/۶
فارس	۳۷/۶	۱۳/۳	۳۲/۶	۱۰/۷	۴۸/۲	۳۲/۱	۱۹/۸
قزوین	۴۰/۶	۱۰/۳	۳۶/۴	۹/۷	۴۲/۱	۳۶/۸	۲۱
قم	۳۴/۹	۷/۷	۳۲/۲	۱۰/۲	۵۲/۵	۴۳/۲	۴/۲
کردستان	۳۹	۱۳/۶	۳۳/۷	۸/۱	۴۶/۴	۲۶/۱	۲۷/۴
کرمان	۳۵/۳	۶/۱	۳۳/۲	۱۷/۴	۳۶/۲	۲۸/۱	۳۵/۷
کرمانشاه	۳۷	۱۴/۶	۳۱/۶	۱۳/۵	۵۲/۲	۲۵/۴	۲۲/۴
کهگیلویه و بویراحمد	۳۰/۷	۱۶/۵	۲۵/۶	۱۳/۹	۴۵/۳	۳۶/۵	۱۸/۲
گلستان	۳۸/۶	۵/۸	۳۶/۳	۱۸/۲	۳۸/۲	۳۱/۳	۳۰/۵
گیلان	۴۰/۳	۱۳/۶	۳۴/۸	۷/۹	۴۷/۴	۲۵/۸	۲۶/۲
لرستان	۳۴/۱	۱۷/۱	۲۸/۲	۱۷/۱	۴۱/۶	۲۹/۲	۲۹/۲
مازندران	۳۹/۲	۱۱	۳۴/۹	۷/۷	۴۷/۵	۳۲/۷	۱۹/۹
مرکزی	۳۷/۲	۸/۶	۳۴	۹/۴	۳۷/۸	۴۱/۶	۲۰/۵
هرمزگان	۳۳/۸	۷/۴	۳۱/۳	۴/۸	۵۲/۵	۲۸/۷	۱۸/۷
همدان	۳۷/۱	۷/۷	۳۴/۳	۷/۱	۳۹/۸	۳۴/۳	۲۵/۸
یزد	۳۶/۶	۶/۵	۳۴/۲	۲/۴	۴۴/۴	۴۶/۸	۸/۸

جدول ۴۱- شاخص های نیروی کار جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر استانیها در سال ۱۳۹۱

استان	نرخ مشارکت اقتصادی	نرخ بیکاری	نسبت اشتغال	سهم اشتغال ناقص	سهم اشتغال در بخش		
					خدمات	صنعت	کشاورزی
کل کشور	۳۷/۴	۱۲/۱	۳۲/۹	۸/۹	۴۷/۲	۳۳/۴	۱۹/۴
آذربایجان شرقی	۴۰/۴	۱۲/۴	۳۵/۴	۸/۲	۳۶/۷	۴۱/۴	۲۱/۸
آذربایجان غربی	۴۲/۷	۱۱	۳۸	۷/۹	۳۶/۱	۲۴/۵	۳۹/۳
اردبیل	۴۲/۴	۱۳/۳	۳۶/۸	۸/۱	۳۷/۳	۲۷/۷	۳۵
اصفهان	۳۹/۷	۱۳/۷	۳۴/۳	۱۲/۳	۴۶	۴۲/۶	۱۱/۴
البرز	۳۶/۹	۱۴/۹	۳۱/۴	۴/۸	۵۴/۶	۴۲/۱	۳/۳
ایلام	۳۵/۲	۱۷/۲	۲۹/۱	۱۸/۲	۴۷	۲۸	۲۵
بوشهر	۳۵/۱	۱۱/۶	۳۱	۶/۷	۵۹/۲	۲۳/۴	۱۷/۳
تهران	۳۷/۵	۱۱/۶	۳۳/۱	۳	۶۴/۵	۳۳/۹	۱/۶
چهارمحال و بختیاری	۳۶/۴	۱۰/۸	۳۲/۵	۵/۵	۴۲/۱	۴۲/۲	۱۵/۶
خراسان جنوبی	۳۸	۶/۳	۳۵/۶	۱۱/۹	۳۴	۲۸/۵	۳۷/۵
خراسان رضوی	۴۰	۸/۶	۳۶/۵	۱۴/۵	۴۱/۹	۳۵/۴	۲۲/۷
خراسان شمالی	۳۷/۲	۱۰/۵	۳۳/۳	۱۸/۱	۳۴/۲	۲۸/۱	۳۷/۷
خوزستان	۳۳/۷	۱۲/۷	۲۹/۴	۷/۹	۴۸/۱	۳۲/۷	۱۹/۲
زنجان	۴۲/۱	۱۱/۲	۳۷/۴	۴/۷	۳۴/۹	۳۳/۷	۳۱/۴
سمنان	۳۱	۹/۶	۲۸	۳/۹	۵۲/۴	۳۳/۶	۱۴
سیستان و بلوچستان	۲۶/۷	۱۰/۴	۲۴	۱۰	۴۱/۸	۳۲/۶	۲۵/۶
فارس	۳۶/۵	۱۶/۷	۳۰/۴	۱۱/۸	۴۵	۳۰/۵	۲۴/۶
قزوین	۳۸/۶	۱۲	۳۴	۱۰/۷	۴۲/۱	۳۶/۲	۲۱/۶
قم	۳۴/۵	۱۱/۳	۳۰/۶	۹/۷	۵۳/۶	۴۱/۱	۵/۳
کردستان	۳۹/۳	۱۳/۹	۳۳/۸	۷/۸	۴۲/۹	۲۶/۹	۳۰/۲
کرمان	۳۳/۸	۷/۷	۳۱/۲	۱۶/۴	۳۵/۷	۳۱/۵	۳۲/۷
کرمانشاه	۳۸/۲	۱۶/۱	۳۲	۱۴	۴۹/۷	۲۱/۷	۲۸/۶
کهگیلویه و بویراحمد	۲۹/۵	۱۲/۲	۲۵/۹	۷/۲	۴۵/۵	۳۴/۶	۱۹/۹
گلستان	۳۶/۵	۸/۹	۳۳/۲	۱۹/۷	۳۸/۷	۳۲/۶	۲۸/۸
گیلان	۴۰/۳	۱۵/۵	۳۴	۶	۴۷/۱	۲۶/۶	۲۶/۴
لرستان	۳۵	۲۰	۲۸	۱۵	۴۰/۵	۲۹/۲	۳۰/۳
مازندران	۳۸	۹/۷	۳۴/۳	۳/۹	۴۸/۶	۳۰/۴	۲۱/۱
مرکزی	۳۸	۱۰/۳	۳۴/۱	۱۱/۷	۴۱/۵	۳۷/۹	۲۰/۶
هرمزگان	۳۳/۱	۱۱/۵	۲۹/۳	۷	۵۳/۴	۳۱	۱۵/۶
همدان	۳۸/۳	۹/۶	۳۴/۶	۵/۸	۴۰/۹	۳۱/۶	۲۷/۴
یزد	۳۵/۴	۱۰/۲	۳۱/۸	۳	۴۴/۳	۴۳/۱	۱۲/۷

